

Bratislavský KURIÉR®

denné aktuality na www.bakurier.sk

Trolejbusy už nebudú trojciferné

Bratislavskej mestskej hromadnej doprave (MHD) už nebudú od 1. novembra trolejbusy označené trojciferným číslom. K zmene dochádza po 40 rokoch. Dopravný podnik Bratislava (DPB) tak zavedie jednotné číslovanie liniek MHD, a tým sa jasne odlíši od prímestskej regionálnej autobusovej dopravy. Informoval hovorca bratislavského mestského dopravcu Martin Chlebovec. Hlavným dôvodom zmeny označovania trolejbusových liniek je podľa DPB nevyhnutnosť prenechania číselného radu 201 – 212 pre regionálne linky. "V polovici novembra totiž v integrovanej doprave pribudnú nové linky na Záhorie, ktoré budú používať niektoré z uvoľnených čísiel," priblížil Chlebovec. Mestský bratislavský dopravca stanovil polročné prechodné obdobie, v rámci ktorého budú trolejbusové linky označené v cestovných poriadkoch a za predným sklom vozidiel duálne, čiže s použitím starého a nového čísla linky.

Linka 212 sa prečísluje na linku 42, **211** na 45, **210** na 40, **209** na 49, **208** na 48, **207** na 47, **205** na 60, **204** na 64, **203** na 44, **202** na 72 a linku **201** prečíslujú na linku 71. **Bez zmeny zostanú linky 33, N44, N47 a N72.**

(TASR)

vizualizácia MIB

Na zmenách v miestnej dani sa v tichosti pracuje

Ešte začiatkom roka 2021 bývalý minister financií a súčasný premiér republiky, Eduard Heger, šokoval verejnosť úvahami o tom, že je nevyhnutné upraviť výšku a spôsob platby daní z nehnuteľností. Naznačil, že by sa mali oblasti deliť na menej a viac lukratívne, podľa čoho by sa odvíjala výška dane.

Po kritike zo strany verejnosti, odborníkov z oblasti ekonómie, ako aj mnohých nevyjasnených otázkach pri danej téme napokon diskusia utíchla a téma zvyšovania daní z nehnuteľností takpo-

vediac zapadla prachom. Podľa našich informácií sa tak ale stalo iba medzi verejnosťou, pretože na avizovanej reforme má súčasná vláda v tichosti vytrvalo pracovať aj naďalej. Oslovili sme preto Ministerstvo financií Slovenskej republiky, kde boli naše zistenia hovorcom potvrdené. A nielen to.

Nie je totiž vylúčené, že k zásadným zmenám, ktoré ovplyvnia životy nás všetkých, dôjde už onedlho. „Prípravy daňovo-odvodovej reformy Ministerstvo financií SR v súčasnosti finalizuje.

(pokračovanie na str. 10)

Návrat 15-minútového lístka DPB neplánuje

S návratom žiakov do školských lavíc a rodičov do pracovného procesu, navyše s postupným zavádzaním parkovacej politiky do praxe, sa Bratislavčanom žiada pri navrátení najkratšieho cestovného lístka. Navyše sa žiaci stretli s problémami pri vybavovaní celoročnej električky. A tak sme sa s najčastejšími čitateľskými otázkami obrátili priamo na Dopravný podnik Bratislava.

Dopravný podnik pred časom zrušil 15-minútový cestovný lístok, čo medzi obyvateľmi vyvolalo vlnu nevole. Je predpoklad, že sa

15-minútový cestovný lístok opätovne vráti do obehu?

Dopravný podnik Bratislava (DPB) je jedným z dopravcov v Integrovanom dopravnom systéme Bratislavského kraja (IDS BK) a zvyšovanie cien je vecou dohody práve Bratislavskej integrovanej dopravy s objednávatelmi – teda s mestom, samosprávnym krajom a ministerstvom dopravy. Rozhodnutie o úprave cien nie je vylúčené v kompetencii DPB.

(pokračovanie na str. 8)

Parkovanie v Petržalke sa definitívne mení

Ak ste boli ako návštevník Petržalky bez trvalého pobytu zvyknutí napríklad na to, že si v najväčšej mestskej časti zadarmo odparkujete auto a pešo sa prejdete cez most do Starého Mesta, tak po novom to také jednoduché nebude. Vedenie Petržalky vysvetľuje, ktoré všetky zmeny v rámci parkovacej politiky nadobudli od októbra platnosť.

Parkovacia politika v Petržalke vchádza do platnosti. Akým spôsobom si budú môcť domáci obyvatelia – rezidenti, zabezpečiť parkovacie miesto v okolí svojho bytu?

Rezidenti, teda obyvatelia s trvalým pobytom v Petržalke, sú oproti nerezidentom (obyvatelia bez trvalého pobytu v Petržalke) pri parkovaní na území mestskej časti zvýhodňovaní. Podmienky parkovania sa pre petržalských rezidentov a ich návštevy od piatka 1. októbra 2021 de facto nezmenili a stále parkujú úplne zadarmo. Stačí, ak sú bezplatne zaregistrovaní v pilotnom online petržalskom parkovacom systéme na webe www.parkovanievpetrzalke.sk či prostredníctvom mobilnej aplikácie URBI - Parkovanie v Petržalke, cez ktorú môžu naďalej využiť aj bezplatné parkovacie hodiny pre ich krátkodobé návštevy.

Naopak, pre návštevníkov a nerezidentov Petržalky do 1. októbra 2021 platilo, že si mohli zaplatiť hodiny denného aj nočného státia na modro vyznačených parkoviskách prostredníctvom SMS správ, parkovacieho lístka či takzvanej elektronickej návštevníckej eKarty. Všetky tieto možnosti sa však od októbra zrušili a nahradili ich nové pravidlá.

(pokračovanie na str. 9)

Parkovacie miesta alebo investície do verejnej dopravy?

Poznáme to dôverne. Po práci nastupujete do auta, zapínate obľúbenú audioknihu a dúfate, že cesta tentokrát nepotrvá celú kapitolu. Konečne prichádzate do svojej štvrte. Našťastie sa dnes podarilo vyštartovať mimo „zlatú hodinku“. Brázдите ulice a čakáte, či vám do oka „skočí“ neja-

ký voľný parkovací kúsok. Neskočil. Robíte ešte jeden okruh v nádeji, že ste predsa len niečo prehliadli. Šťastlivec. Susedova návšteva odchádza. Dnes celkom úspešný parkovací deň.

Najbližších desať rokov počet áut v Bratislave ešte porastie

Parkovanie je v Bratislave už tradičný a dlhoročný problém. Cez deň zaplávajú autá centrum mesta, večer sa zase presúvajú na sídliská. Počet automobilov v Bratislave stále rastie. Navyše dnes už nie sú výnimkou ani rodiny s tromi autami. Lepšie nie sú ani vyhliadky na najbližšie roky.

Magistrát predpokladá, že aj najbližších 10 rokov bude počet áut v Bratislave narastať. Riešenia vidí v regulácii statickej dopravy, investíciách do parkovacích domov či v podpore mikromobility. Všetko však závisí od komunikácie s obyvateľmi mestskej časti, kompromisov

a samozrejme financií. Rozhodnutia magistrátu tak štartujú procesy, ktoré v budúcnosti posunú Bratislavu smerom k zelenejšej metropole s udržateľnou mobilitou alebo sa od tejto méty ešte viac vzdiali. **Magistrát zatiaľ predstavil parkovacie domy v ôsmich mestských častiach**

Keď pred dvoma rokmi primátor Matúš Vallo ohlásil štart novej parkovacej politiky, nikto nečakal, že to bude pre mesto ľahký oriešok.

(pokračovanie na str. 3)

Udialo sa v meste

Kto môže za kolaps na D2?

Národná diaľničná spoločnosť (NDS) deklaruje, že nie je zodpovedná za aktuálne rozsiahle kolóny na diaľnici D2, ktoré často siahajú od Stupavy až za bratislavský Most Lanfranconi. V zápchach končí aj množstvo kamiónov smerujúcich do Maďarska či Rakúska. Dôvodom kolapsu majú byť podľa diaľničiarov práce na oprave zjazdovej vetvy z Mosta Lanfranconi smerom na diaľnicu D1, do centra Bratislavy. Tie realizuje bratislavský magistrát. NDS zaregistrovala "enormné množstvo sťažností", no deklarujú, že za tieto dopravné problémy nemôžu.

Škoda vyše štvrt milióna

Rozsiahly požiar na Račianskej ulici v Bratislave, v areáli bývalého podniku Palma, spôsobil škodu viac ako 266.000 eur. Požiar vypukol v sobotu 9. októbra krátko pred 10.00 h v objekte bývalej lisovne. Spoločnosť Corwin, ktorá v areáli Palmy chystá postaviť svoj developerský projekt, nateraz nevie, aká bola bezprostredná príčina vzniku požiaru. Ako tvrdí, dlhodobo však upozorňoval, že napriek ochranným opatreniam a snahe bezpečnostnej služby, nie je dlhodobo udržateľné zabezpečiť zdevastované objekty pred vniknutím nepovolaných osôb.

Most Lanfranconi už premenovali

Most Lanfranconi na diaľnici D2 v Bratislave už nesie korektný názov a nevolá sa už skomolene Most Lafranconi. V uplynulých týždňoch správne pomenovanie na dopravných značkách vyznačila Národná diaľničná spoločnosť (NDS). Enea Grazioso Lanfranconi bol taliansky stavitel a vynálezca pôsobiaci aj v Bratislave. Vypracoval návrh na reguláciu Dunaja, aby Bratislavu nielen ochránil pred povodňami. Diaľničný most v Bratislave ponad Dunaj, pomenovaný po Lanfranconim, slávnostne otvorili v roku 1992.

Vianočné trhy budú o jedle

Mesto Bratislava i bratislavská mestská časť Staré Mesto plánujú tento rok organizovať vianočné trhy. Tie mestské by sa mali konať od 26. novembra do 22. decembra na Hlavnom a Františkánskom námestí. Mesto nevyklučuje, že ak bude kritická, zváži otvorenie trhov. Staromestská samospráva pripravuje trhy na Hviezdoslavovom námestí. Nesľubuje ich však v takej miere, ako sú návštevníci zvyknutí z minulých rokov. Chýbať bude aj klzisko. Pre tento rok sa neuvažuje ani s pódium pre rôzne kultúrno-hudobné vystúpenia.

Na Partizánskej lúke klzisko

Pri amfiteátri na Partizánskej lúke v bratislavskom lesoparku plánujú vybudovať klzisko. Mestské lesy v Bratislave vyhlásili v uplynulých týždňoch výzvu na predkladanie ponúk na dodanie a uvedenie do prevádzky klziska zo syntetického ľadu za predpokladaných 185.500 eur bez DPH. Pri tunajšom amfiteátri navrhli aj rekonštrukciu bufetu. Mestské lesy v Bratislave už pre túto obnovu zverejnili výzvu na predkladanie ponúk za odhadovaných 245.682 eur bez DPH. Obnova bufetu, ktorý je súčasťou samotného amfiteátra, má pomôcť lepšej prevádzke a poskytnúť väčšiu ochranu proti dažďu.

Peniaze na električku nestihnú

Bratislava zrejme nestihne vyčerpať všetky peniaze alokované v eurofondoch v tomto programovom období na dokončenie električkovej trate do Petržalky. Povedal to minister dopravy Andrej Doležal. "Ja to ešte nemám oficiálne, ale podľa všetkého to vyzerá tak, že pán primátor nestihne vyčerpať všetko, čo bolo alokované na električku. Ale to, z čoho bude dofinancovaná električka, na to odpoveď nemám," uviedol minister. Dofinancovanie projektu v budúcom programovom období však bude podľa Doležala už na úkor iných projektov v rámci celého Slovenska. Podobný problém hrozí aj pri iných projektoch.

Skolaudovali Jurkovičovú tepláreň

Zrekonštruovaná bývalá Jurkovičova tepláreň, národná kultúrna pamiatka, je skolaudovaná. Kolaudačné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť ešte v auguste, v týchto dňoch vítajú nové priestory prvých nájomcov i návštevníkov. Ide pritom o jednu z mála podobných historických pamiatok na Slovensku, ktorú sa podarilo zachrániť. Komplexná rekonštrukcia stála viac ako 13 miliónov eur. Jurkovičovú tepláreň začali stavať v roku 1941 a dokončili ju v roku 1944. Bola súčasťou priemyselného centra Bratislavy, mimo historického jadra mesta. S jej rekonštrukciou sa začalo v lete 2018.

PPP projekt pre železničnú stanicu

V prípade obnovy hlavnej železničnej stanice v Bratislave sa núka na zváženie PPP projekt a spojenie štátu so súkromným kapitálom. Po rokovaní vlády to v súvislosti s otázkou, kedy sa po obnove autobusovej stanice dočká hlavné mesto i dlho očakávanej rekonštrukcie železničnej stanice, uviedol minister dopravy a výstavby Andrej Doležal. Minister pripomenul, že na čiastkovú rekonštrukciu, ktorá by sa týkala obnovy budovy z pohľadu zníženia jej energetickej náročnosti, môže štát použiť peniaze z fondu obnovy.

Podvodníci opravujú chodníky

Starosta bratislavského Ružinova Martin Schren upozorňuje na podvodníkov „opravujúcich“ chodníky na území mestskej časti. Falošné partie sa objavujú najmä v Trnávke a Prievoze. Starosta zdôrazňuje, že mestská časť ani mesto nikdy nežiada od obyvateľov príspevok za opravu chodníka či cesty. Príkladom je aj nedávny prípad jednej obyvateľky Ružinova, ktorú kontaktovali zatiaľ neznámi robotníci, že jej pred rodinným domom prišli opraviť chodník. Najprv rozbúrali asfalt a následne si od nej vyžiadali niekoľko tisíc eur ako poplatok za opravu.

Za milión originálny mobiliár

Mesto Bratislava kúpi za takmer milión eur originálny pôvodný mobiliár do Lekárne u Salvatora na Panskej ulici v hlavnom meste. Ten tu bol od vzniku budovy v roku 1904 a v 90. rokoch minulého storočia bol odvezený mimo Bratislavu a skončil nakoniec u súkromného zberateľa. Ten sa teraz s hlavným mestom dohodol na predaji mobiliáru za 990.000 eur bez DPH. Kúpu odôvodňuje magistrát tým, že chce prinavrátiť do budovy Lekárne u Salvatora, pôvodný mobiliár a tiež pôvodnú funkciu lekárne.

Nový autobusový dopravca Arriva

V Bratislavskom kraji bude od 15. novembra pôsobiť nový regionálny autobusový dopravca Arriva. Generálny riaditeľ spoločnosti László Ivan a predseda Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) Juraj Droba oznámili, že podpísali zmluvu na desať rokov za viac ako 300 miliónov eur. Arriva nahradí v kraji dopravcu Slovak Lines, ktorému sa skončí zmluva 14. novembra. Droba deklaruje, že sa budú snažiť o bezproblémové prechodné obdobie. Verí, že sa podarí zabezpečiť presun vodičov zo Slovak Lines do Arrivy.

Devín spustil petíciu

Obyvatelia bratislavského Devína spustili petíciu za oddelenie svojej mestskej časti, ktorá je pre dlhý čas od roku 2005 v nútenej správe. V petícii žiadajú primátora a poslancov hlavného mesta o bezodkladné a aktívne riešenie situácie. Devín je podľa nich dlhodobo obmedzený v rozvoji a plnohodnotnom napĺňaní základných potrieb jej obyvateľov. Nútená správa podľa nich neprináša žiadne zlepšenie a na jej výkon už boli vynaložené značné finančné prostriedky. Evidovaný dlh mestskej časti narástol na viac ako 12 miliónov eur.

Máte zaujímavú tému? Staňte sa našimi ďalšími očami v teréne. Vaše námety posielajte na: redakcia@bakurier.sk

Mesačník Bratislavský kuriér vydáva Staromešťan, s.r.o. (Sedlárska č. 8, 811 01 Bratislava, IČO: 36842834)

Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@bakurier.sk, Redakcia: Jana Pohanková, Veronika Trojanová. E-mail: redakcia@bakurier.sk.

Inzercia: inzercia@bakurier.sk. Grafika: Rastislav Biznár, r.biznar@gmail.com. Tlač zabezpečuje CROMWELL a.s. Registrované MK SR: EV3820/09. ISSN 1338 - 1830.

Distribúcia: vlastné stojany a na frekventovaných miestach Bratislavy - 74 lokalít. Vychádza v náklade 45 000 kusov. Najbližšie číslo vychádza 18. 11. 2021

Parkovacie miesta alebo investície do verejnej dopravy?

(Dokončenie zo str. 1)

Miesta, ktoré využívali obyvatelia a návštevníci hlavného mesta doteraz „zadarmo“ sa spoplatnia, a teda dalo sa očakávať, že pre časť verejnosti sa stanú tieto opatrenia neprijateľné. Aj preto magistrát venoval v uplynulých rokoch množstvo úsilia na to, aby

Bratislavčanom vysvetľoval a komunikoval benefity takéhoto riešenia. Tie majú pocítiť hlavne rezidenti. Lenže v Bratislave sú lokality, kde parkovacích miest je dnes omnoho menej ako áut. Parkovanie často narušuje miestne zelené plochy, parkuje sa všade - na chodníkoch, tráve či na iných, niekedy až

bizarných miestach. Ak sa však tieto nelegálne miesta zrušia, parkovacích plôch môže byť ešte menej. Bratislavský magistrát chce tento problém riešiť aj výstavbou rezidentských parkovacích domov. Načrtol deväť lokalít, kde projekt predstavil občanom.

Každým vybudovaným parkovacím miestom stimulujeme nákup dvoch áut

Na zamyslenie zostáva, či rezidenčné parkovacie domy sú dobrým riešením z pohľadu zelenej budúcnosti mesta. Štúdia zrealizovaná v Nórsku hovorí, že ľahká dostupnosť parkovania trojnásobne zvyšuje pravdepodobnosť vlastníctva auta. Pre-

to je otázne, či nemôže v tomto prípade výstavba parkovacích domov pôsobiť na domácnosti tak, že sa vytvára priestor na ďalšie parkovanie pre viac automobilov v rodine.

Obavu navodzuje aj riaditeľ Inštitútu pre dopravnú a hospodársku politiku Ondrej Matej: „Dlhodobou poukazujem, že každým jedným vybudovaným parkovacím miestom stimulujeme nákup dvoch áut. Zvlášť to platí vo veľkých sídelných centrách. Totižto v mieste trvalého pobytu, ktoré je mimo veľkých miest, ľudia nemajú problém de facto na svojich pozemkoch parkovať aj 3 autá na rodinu a vyžadujú, aby v meste, kde pracujú mohli parkovať na parko-

visku, ktoré im má postaviť štát resp. samospráva.“ Matej tiež dodáva, že parkovacie domy sú alternatívou ku veľkoplošným parkoviskám, ale budúcnosť je verejná doprava: „Čím menej parkovacích miest, domov tím viac bude používaná verejná doprava.“

V okolitých štátoch a veľkomestách dochádza podľa experta na dopravu stále viac k pasívnym nástrojom riadenia automobilovej dopravy. Pretavené do praxe: „Nebudovať nové parkovacie miesta, jestvujúce spoplatniť,“ vysvetľuje Matej. Dokonca je ich cieľom vytvárať celé zóny bez možnosti vjazdu osobným automobilom.

Budúcnosť by mala byť koľajnica, nie parkovacie domy

Výhody parkovania v parkovacích domoch tak hľadá expert na dopravu len ťažko. „Z môjho pohľadu nie je žiadna. Len zhorší na konci dňa dopravnú situáciu, čo bude znamenať zápchy, zápchy znamenajú pomalú jazdu, čo znamená zvýšenie uhlíkovej stopy, prašnosť a hluk. Zároveň každý zastavaný m² zeme urýchli negatívne klimatické zmeny,“ dodáva Matej. Pre zelenšiu budúcnosť Bratislavy vidí jedinou možnú alternatívu - Verejnú dopravu, kde základ tvorí koľajnica a vlak.

Jana Pohanková
vizualizácia Bratislava

Parkovací dom na Wolkrovej.

Prvé parkovacie domy čakajte najskôr v roku 2023

Súčasťou parkovacej politiky v Bratislave je výstavba parkovacích domov v oblastiach, kde bude po zaregulovaní po parkovacích miestach významnejší dopyt. Mesto pôvodne predstavilo deväť mestských častí, v ktorých boli parkovacie domy navrhnuté. Konzultácie s občanmi prebehli do konca augusta 2021 v ôsmich mestských častiach. Pýtali sme sa **Petra Hercega**, splnomocnenca pre parkovacu politiku na magistráte v Bratislave. Kam sa diskutie s občanmi posunuli, kde boli pozitívne prijaté, s akým výsledkom a aké budú ďalšie kroky? Pozreli sme sa tiež na to, koľko by mohli parkovacie domy stáť a kedy by sme mohli očakávať prvé stavby.

S akým ohlasom ste sa stretli?

Pri projektoch v ktorejkoľvek z vytypovaných lokalít prebieha komunikácia priamo s obyvateľkami a obyvateľmi danej lokality, aby projekty čo najviac vychádzali z potrieb a skúseností rezidentov v priamom okolí. Preto sme všetky návrhy parkovacích domov predstavili najskôr obyvateľom dotknutej lokality. Prevažuje pozitívna spätná väzba obyvateľov, ktorí chápu, že parkovacie domy navrhujeme s cieľom zlepšiť parkovanie pri ich bydlisku a pozitívnu spätnú väzbu tiež máme aj na samotné návrhy riešenia (napríklad zelené strechy). Samozrejme, objavujú sa aj obavy z novej výstavby, tieto obavy sa snažíme

Parkovací dom Unita. Vnútroblok Račianska - Šancová - Kominárska.

vždy adresovať a zodpovedať všetky otázky.

Boli mestské časti, ktoré myšlienku parkovacieho domu hneď prijali za svoju?

Veríme, že pri predstavovaní jednotlivých lokalít dokážeme verejnosti ponúknuť také garážové domy, ktoré budú obyvatelia vnímať ako skutočný prínos a zveladenie súčasných parkovísk pri podstatnom zvýšení ich kapacity, keďže budú mať zelené alebo využívané strechy (napr. ihriská) či kvalitné porastené fasády. Takto budeme mať pôvodne betónové plochy parkovísk ekologicky akceptovateľnejšie a budeme redukovat' prehrievanie našich betónových sídlisk. Zároveň počítame aj s dostatočnou vzdialenosťou od fasád bytových domov, izolačnou zeleňou a skultúrnym prostredím, čo v konečnom dôsledku pomáha aj samotnej mestskej časti.

Prebehli následne v týchto častiach aj prieskumy medzi obyvateľstvom? Ak áno s akým výsledkom?

V každej z vybraných lokalít prebehla diskusia s obyvateľkami a obyvateľmi, ktorých do procesu zavádzania regulácie parkovania zapájame a nevynechávame ich, lebo najlepšie rozumejú dopravnej situácii vo svojej domovskej lokalite a ich pripomienky pretavujeme do našich plánov. Obyvatelia mohli vyjadriť svoj názor aj prostredníctvom dotazníkov, ktoré aktuálne vyhodnocujeme.

Aké boli najčastejšie otázky k parkovacím domom, o čo sa ľudia najviac zaujímali?

Otázky sa týkajú najčastejšie cien a podmienok parkovania a podrobností o samotnej stavbe – napríklad vzdialenosť parkova-

cieho domu od bytových domov, výška parkovacieho domu a pod.

V ktorých mestských častiach ste sa stretli s výraznejším odporom? Aké boli dôvody?

Napríklad na Veterinovej ulici v Karlovej Vsi už bol v minulosti predstavený zámer výstavby parkovacieho domu. Zámer predstavil súkromný developer a vznikla voči nemu petícia. Spolu s mestskou časťou však máme za to, že samotná lokalita je pre výstavbu parkovacieho domu dobre zvolená, preto na Veterinovej navrhujeme vybudovať jeden z parkovacích domov. Samozrejme, je však rozdiel v tom, že tento projekt už nie je súkromný, ale ide o projekt mesta a teda parkovanie bude pre rezidentov dostupné za symbolický poplatok. O tomto hovoríme s obyvateľmi aj so zástupcami petičného výboru.

Aký je ďalší postup po prvom kole konzultácií?

Vyhodnotenie podnetov od obyvateľov, ich zapracovanie do projektu a opätovné informovanie obyvateľov.

Plánujete predstaviť parkovací dom aj v pôvodne navrhnutom Ružinove? V ktorej lokalite?

V Ružinove je viacero projektov, ktoré má mestská časť v pláne realizovať, jedným z nich je parkovací dom na Záhradníckej pri Radošinskom naivnom divadle.

Parkovacie domy sa často nachádzajú na sídliskách, kde obyvatelia majú problém napríklad aj s uskladnením bicyklov v malých pivniciach. Bude možné využívať parkovacie domy aj na takéto doplnkové služby?

Áno, počítame aj s takouto funkcionalitou.

Sú v interiéroch parkovacích domov využívané nejaké smart technológie, nové materiály, či prvky, ktoré budú reflektovať aj na zmeny na automobilovom trhu, či prinášať nadčasové riešenia?

Áno, počítame aj s možnosťou nabíjačiek pre elektromobily. Parkovacie domy budú zároveň zväčša montované stavby, takže

v budúcnosti pri poklese automobilovej dopravy ich bude možné relatívne ľahko „rozobrať“ a verejný priestor využiť inak.

Bude informačný systém schopný dynamicky reagovať a riadiť parkovanie napríklad na základe aktuálneho dopytu?

V rámci aplikácie by mal systém v budúcnosti indikovať aktuálnu obsadenosť v parkovacích domoch.

Aký je približný odhad ceny za jeden parkovací dom napríklad so 100 parkovacími miestami?

Cena sa odvíja individuálne. Záleží na lokalite, podloží, samotnom teréne a v neposlednom rade riešení daného parkovacieho domu. Cena za vybudovanie jedného parkovacieho miesta by sa však mala pohybovať zhruba od 10 – 15 tisíc eur aj v závislosti na samotnom vybavení daného parkovacieho domu (kamery, senzory, navigačné boardy, vzduchotechnika, riešenie strechy a fasád, počet parkovacích miest).

Koľko približne trvá samotná výstavba parkovacieho domu?

Záleží od lokality a konkrétneho projektu, rýchlosti vysúťaženia dodávateľa a povoľovacích procesov. V optimistickom scenári bude výstavba možná najskôr v 2023.

Jana Pohanková
vizualizácia Bratislava

Spor v Rusovciach medzi rodičmi žiakov ZŠ a starostkou zrejme pozná víťaza

Zdá sa, že niekoľko-mesačné „ťahanie“ okolo základnej a materskej školy v Rusovciach, ktoré rozvírila samotná starostka mestskej časti, Lucia Tuleková – Henčelová, nateraz končia. Po tom, čo druhý raz vyhral voľby na post riaditeľa ten istý uchádzač, starostka akceptovala priane väčšiny.

Rastislav Kunst, ktorý stál na čele základnej a materskej školy v Rusovciach uplynulých päť rokov, mal na post riaditeľa nastúpiť opätovne už pred letnými prázdninami, kedy jednoznačne vyhral voľby. S víťazným pomerom 8:2 voči druhému kandidátovi ho ale starostka MČ Tuleková – Henčelová na tento post nevymenovala. Ako prvý dôvod uviedla istú, navyše nenahlasenú petíciu za jeho nevymenovanie, ktorú podpísalo 66 rodičov rusovských detí z celkového počtu cca 800.

Následne začala starostka spochybňovať transparentnosť samotnej voľby, ktorú ale paradoxne zastrešoval jej úrad ako zriaďovateľ. Až dodatočne, po narastajúcom hneve obyvateľov a rodičov Rusovci z neopodstatneného nevymenovania, vyrukovala starostka s tvrdením, že sa mal riaditeľ Kunst dopúšťať šikany, mobbingu a bossingu voči zamestnancom.

Musel vyhrať dvakrát

Za víťaza prvej voľby sa postavil takmer celý učiteľský zbor, ktorý tvrdenia o šikane odmietol. Následne sa preukázalo, že tieto obvinenia voči riaditeľovi vzniesli dve zamestnankyne školy, pričom jedna z nich vzápätí obvinenia preformulovala zo šikany na bežné kolegiálne nedorozumenia na pracovisku.

Všetky šetrenia o údajnej šikane síce ani dnes nie sú ukončené, no väčšina z nich už šikanu na pracovisku vylúčila. Medzičasom sa začiatkom septembra v Rusovciach konali druhé voľby na post vedenia ZŠ a MŠ, ktoré opätovne vyhral kandidát Rastislav Kunst, ktorý mal na druhú kandidatúru hneď niekoľko dôvodov: „Nedokončená práca ma

viedla znovu kandidovať. Pocit krivdy, možno pocit podpory pedagogických zamestnancov a časti rodičov, aby škola, ktorá sa za posledných päť rokov posunula dopredu, získala svoj kredit v rámci Bratislavy a zvyšovali sa počty detí nielen na základe demografického rastu. Ale najmä na základe toho, že sa škola posúva v rámci výchovnovzdelávacieho procesu.“

A tieto slová zjavne ocenili aj členovia rady školy, pretože tentokrát vyhral v pomere 8:3. No opäť sa voľba nevyhla snahe o diskreditáciu kandidáta zo strany starostky Tulekovej – Henčelovej. Tá iba tri hodiny pred samotnou voľbou uverejnila na svojom súkromnom profile na Facebooku status, v ktorom menovala subjektívne dôvody, pre ktoré nechce ako riaditeľa základnej a materskej školy vidieť Kunsta, a preto ho ani ne-

odporučila Rade školy ako vhodného kandidáta. Tí ale o pár hodín neskôr spomedzi dvoch uchádzačov rozhodli presne opačne a Kunstovi dali osem z jedenástich hlasov.

Vymenovaný Kunst

Aj keď sa starostka MČ Bratislava – Rusovce opakovanne vyjadrila, že Rastislav Kunst nevymenuje na post riaditeľa tunajšej základnej a materskej školy, napokon po jeho dvojitém víťazstve urobila opak. Začiatkom októbra ho vymenovala. No keďže starostka netají svoje antipatie voči riaditeľovi a obyvatelia boli svedkami jej viacerých pochybných snáh o očistenie a diskreditáciu Kunsta, tak sú zvedaví, ako bude ich nadchádzajúca spolupráca v rovine riaditeľ verzus zriaďovateľ fungovať.

Veronika Trojanová
foto ZŠsMŠ Rusovce

„Zelené“ kolobežky si pochvaľujú popularitu i biznis v hlavnom meste

Po Bratislave sa druhý rok premávajú zelené kolobežky, ktoré ľudia využívajú najmä v centre mesta. **Martin Zajíc** zo spoločnosti Bolt pre Bratislavský kuriér priblížil, akú životnosť tieto zariadenia majú, či záujem o ne klesá a ako ich užívatelia ničia.

mohli Bratislavčania zviezť v apríli 2020.

Máte od začiatku medziročné štatistické údaje o vývoji prenájmu kolobežiek v hlavnom meste?

Službu sme v Bratislave spustili s viac ako 200 kolobežkami, pretože si ich ľu-

žívatelia našej služby k dispozícii.

Ktorá sezóna sa pre vypožičiavanie v Bratislave ukazuje ako najsilnejšia?

Kolobežky sme začali prevádzkovať v čase pandémie a záujem o ne bol veľký, pretože bolo možné prepravovať sa po meste a dodržiavať sociálny distanc. Tradične sú najviac využívané od jari do jesene, kedy je počasie na jazdu na kolobežke ideálne. Ľudia si naše stroje typicky požičiavajú na kratšie trasy, napríklad na posledný úsek cesty do práce, či z práce.

Ničia užívatelia kolobežky, prípadne od cudzujú?

Vďaka modulárnej konštrukcii kolobežiek Bolt je možné poškodený stroj veľmi ľahko znovu sprevádzkovať iba výmenou poškodeného komponentu. Približne 95 percent dielov našich kolobežiek je možné takto vymeniť, čo im dáva priemernú

životnosť 5 rokov. K ich vážnejšiemu poškodeniu dochádza len mimoriadne zriedka, majú totiž veľmi robustnú konštrukciu. Inak samozrejme, pokiaľ užívateľ kolobežky poškodzuje alebo opakovanne zle parkuje, môžeme mu účet zablokovat. Zároveň tiež spolupracujeme s políciou.

Čo sú najčastejšie škody, respektíve príčiny škôd, pre ktoré sa kolobežky užívateľmi ničia?

Najčastejšie meníme prasknuté pneumatiky alebo poškodené páčky u veľmi intenzívne využívaných strojov.

A čo kolízie kolobežkárov s vodičmi motorových vozidiel či motoriek...

Presné čísla nemáme k dispozícii, pretože nie vždy sú kolízie nahlásené. Napriek tomu sme zatiaľ nemuseli riešiť žiadnu vážnu nehodu. To preto, že naše stroje nejazdia bohvie ako rýchlo

– ich maximálna rýchlosť nie je ani 25 km/h, pričom zdatný cyklista sa bez problémov rozbehne na 30 km/h. Naši používatelia tiež najčastejšie jazdia po centre mesta, kde je priemerná rýchlosť všetkých účastníkov premávky nižšia, a navyše dúfame, že rešpektujú naše dôrazné odporúčanie nosiť na kolobežke helmu.

Z biznisového hľadiska vnímate investíciu do kolobežiek v hlavnom meste pre vašu spoločnosť ako výhodnú?

Konkrétne čísla bohužiaľ zdieľať nemôžeme. Spustenie našej služby mikromobility v Bratislave každopádne bol a je úspech. A to nielen z finančných hľadísk, ale ide aj o určitú prestíž – nemôžeme predsa chýbať v uliciach hlavného mesta Slovenska. Takže zelené kolobežky z Bratislavy určite len tak nezmiznú.

Veronika Trojanová
foto TASR

Ako dlho Vaša spoločnosť prevádzkuje kolobežky na vypožičanie v Bratislave?

Kolobežky Bolt brádzia ulice Bratislavy už rok a pol. Prvýkrát sa na nich

dia obľúbili. Postupne sme navýšili ich počet na viac ako 1000 kusov. Počet jazd teda neustále stúpa, avšak medziročné porovnania nie sú úplne vypovedajúce práve preto, že rastie aj počet strojov, ktoré majú

TERAZ JE TVOJ ČAS.

PRIDAJ SA K NAŠIM SPOKOJNÝM ZAMESTNANCOM.

**DO NAŠICH NOVÝCH PREDAJNÍ BRATISLAVA BORY
A DANUBIA HĽADÁME KOLEGOV A KOLEGYNE
NA POZÍCIU PRACOVNÍK PREVÁDZKY.**

- nástupná mzda od **960 € brutto**
(základná mzda 750 € brutto + fixný príplatok 210 € brutto)
- široká škála benefitov
- stabilné pracovné miesto

Tiež hľadáme kolegov na vedúce pozície,
kolegov na skrátene úvazky a brigádnikov.

**Všetky aktuálne pozície nájdeš na
kariera.kaufland.sk. Daj nám o sebe vedieť už dnes.**

Krok do neznáma

Dongfeng Fengon Seres 3 je kompaktné elektrické SUV z Číny. Oplatí sa?

Zabudnite na to, že veci z Číny sú druho- či treťotriedne. To už dávno neplatí, Čína je dnes obrovská veľmoc a vyrába aj top kvalitné veci. V konečnom dôsledku aj váš iPhone je možno odtiaľ. Aké je však auto z Číny? Dongfeng Fengon Seres 3 pôsobí

v prvom rade ako veľmi dobre postavené auto s pevnou karosériou. Ani na našich katastrofálnych cestách nič nebúchalo, podvozok je naladený príjemne mäkký a pekne filtroval nerovnosti. Aj dizajn je už európsky – a to sa vzťahuje na exteriér aj interiér. Pri interiéri by som podotkol, že lícovanie plastov je veľmi presné a čo sa týka materiálov, tak ani niektoré etablované značky nedosahujú takú vnímanú kvalitu ako Dongfeng. Akurát volant je nastaviteľný iba

výškovo, polička na mobil je plytká a v mapách nám ešte chýbalo Slovensko. Ale to sa vraj má veľmi rýchlo zmeniť. Na pohon modelu Fengon Seres 3 slúži 120 kilowattový elektromotor na prednej náprave. Výkonovo síce nie je žiaden trhač asfaltu, no rozhodne nie je lenivý. Akumulá-

tor s kapacitou 53,61 kWh by mal poskytovať energiu na dojazd 405 km podľa pôvodného režimu NEDC, no v teste sa ukázal reálny dojazd okolo 300 km. Škoda tej ceny – testovaný model stojí totiž 34 990 € a za tú cenu si môžete kúpiť európsku značku, pri ktorej máte istotu servisu a rozsiahlej podpory výrobcu v prípade akýchkoľvek problémov. Dongfeng je totiž dneska tu, ale zajtra už nemusí byť. Keby bol o niečo lacnejší, oplatilo by sa ísť do takejto rizika.

Autosalón inak

AA Mníchov ukázal, že mobilita môže mať rôzne podoby.

Autosalón, ktorý motoristická verejnosť roky poznala pod skratkou IAA a ktorý sa už tradične konal vo Frankfurte nad Mohanom sa tento rok po prvý raz presunul do iného nemeckého mesta – do Mníchova. Okrem lokality obľúbené podujatie zmenilo aj názov, k spomínaným trom písmenám IAA totiž pribudlo slovo Mobility. Dôvodom je, že IAA už viac nie je klasický autosalón, ale skôr veľtrh zameraný na individuálnu mobilitu, al-

ternatívne spôsoby prepravy a predovšetkým na dopravné prostriedky využívajúce elektrický pohon. Hlavná časť výstavy bola sústredená na mníchovskom výstavisku, no časť vystavovateľov mala svoje stánky rozmiestnené aj v rámci centra mesta. Vybrané nové modely si tak návštevníci mohli vyskúšať aj na vlastnej koži v reálnej premávke. Skratka autosalón inak.

Sánka dolu!

BMW 430d xDrive Coupé dokáže jazdiť za neuveriteľných 5,5 l/100 km.

BMW sa nikdy „nepáralo so zatuchnutými myšlienkami“, vždy malo odvahu experimentovať a po počiatkových rozpakoch si myslím, že

s bohrími zubami nielenže neurobili prešlap vedľa, ale urobili zasa niečo nové, čo bude hodnotné, čo nevyjde z módy behom pár rokov. Veď sa len pozrite na toto štvorkové kupé. Pod kapotou testovaného exempláru je diesellový trojliter s dvoma turbami. Zjed-

nodušene povedané, menšie z nich zaberá pri nízkych otáčkach, väčšie vo vyšších a dokopy veľmi efektívne eliminujú turbodieru. Navyše motor má po novom mild-hybridnú techniku, ktorá na jednej strane dokáže rekuperovať energiu a na strane druhej doká-

že podporiť motor výkonom 8 kW. Dodávam, že výkon samotného motora je 210 kW (286 k) a krútiak 650 Nm. To nepotrebuje komentár. Snáď len toľko, že som napriek tomuto potenciálu dokázal jazdiť v priemere za 5,5 l/100 km. A nejazdil som ako dôchodca.

Nabíjaj ma!

Cupra Leon Sportstourer PHEV poteší vaše srdce a neublíži „ekosvedomiu“.

Cupra Leon Sportstourer PHEV na prvý pohľad ni-

jako nevzbudzuje pozornosť a tým pádom ale ani záviť, a to je dobré. V podstate iba veľké 19-palcové kolesá a medené doplnky prezrádzajú, že toto nebude bežné rodinné

kombi. Pod kapotou je plug-in hybridný systém pozostávajúci z 1,4-litrového benzínového turbomotoru TSI, ktorý spolupracuje so 6-stupňovou DSG prevodovkou, elektromotora, výkonovej elektroniky a 12,8 kWh akumulátora. Kombinovaný výkon je 180 kW a kombinovaný krútiaci moment 400 Nm, čo prepožičiava Cupre slušnú dynamiku – z 0 na 100 km/h za 7 sekúnd a maximálnu rých-

losť 225 km/h. Navyše, podvozok je vyladený v duchu športovej značky Cupra, takže si môžete naplno užívať zákruty. Leon Sportstourer PHEV však vie ukázať aj druhú tvár – tvár príjemného rodinného spoločníka, s ktorým viete po meste jazdiť ticho, pokojne a s nulovými emisiami. Na jedno nabitie prejdete zhruba 50 km. Takže keď ho budete pravidelne nabíjať, tak cez týždeň motor ani nenaštartuje.

Novinky

Renault Mégane E-Tech

Oblúbený hatchback z diel-

ne francúzskej automobilky bude v novej generácii využívať výhradne elektrický pohon. Navyše sa z modelu Mégane stáva crossover s extravagantnými tvarmi karosérie, ultramoderným kokpitom a dojazdom takmer 500 kilometrov.

Mercedes EQE

Elektrický ekvivalent ku klasickej triede E ide v šlapajach nedávno predstaveného luxusného sedanu EQS. Na prvý pohľad tieto modely ťažko rozoznať, no EQE je o niečo menšie a najmä cenovo dostupnejšie. Tiež disponuje množstvom technológií

a na jedno nabitie prejde až 660 elektrických kilometrov.

Dacia Jogger

Dacia Jogger je celkom nové 7-miestne kombi postavené na základoch nového Loganu, s ktorým zdieľa viacero hlavných komponentov. Okrem priestraného interiéru Jogger zaujme aj veľkým batožinovým priestorom s objemom 708 litrov, ale jeho najväčšou devízou bude tradične nižšia cena v porovnaní s konkurenciou, čím sa stane dostupnou pre širšie masy.

Rubriku pripravuje **AUTO MAGAZÍN**, najčítanejší motoristický časopis na Slovensku

automagazin.sk

youtube | Auto magazín

facebook | automagazin.sk

instagram | automagazin.sk

**auto
magazín**

Psychológ: „Je len na nás, aký zážitok pre deti z tejto pandémie prinesieme.“

Deti a mladiství si zvykajú na návrat do bežnej rutiny. Po roku v domácej izolácii chodia znovu do škôl, kolektívu, medzi kamarátov. Nie všetci dospeli si pritom uvedomujeme, že „dozvuky“ z pandémie v ich psychike ešte ne dozneli. Čo momentálne deti prežívajú a ako k nim máme pristupovať, sme sa porozprávali s psychológom a zakladateľom Internetovej poradne pre mladých **IPčko.sk, PhDr. Marekom Madrom, PhD., MBA.**

Deti sa pomaličky vracajú do normálu v zmysle tom, že začali navštevovať školy a škôlky. Po roku strávenom v domácej izolácii. Aký pandemický dopad na vývoj detí sa prejavuje najčastejšie? Ak teda nejaký je...

Vývinové potreby detí a dospievajúcich sa nedajú realizovať bez rovesníckej skupiny a interakcie. Tá sa za normálnych okolností odohráva najmä v škole. Nedokážu to bez pozorovania modelového správania, skúšania rôznych druhov interakcií, spätnej väzby v interakcii s rovesníkmi a dospelými a nedá sa to načítať, ani online, lebo sú to biologické záležitosti, kde to bez živého kontaktu nefunguje. Izolácia a úzkostné spracovanie môže viesť k emocionálnym poruchám. Na rozdiel od dospelých, žiaci nemajú dostatok mechanizmov na zvládanie strachu a úzkosti, ktoré pandemická situácia so sebou priniesla. Vývinovo ich nemali možnosť získať. Pravidelný kontakt s inými rovesníkmi a dospelými sú unikové dvere, bezpečnostný ventil, nádej, ktorý bol dlho zavretý. V IPčku sme zaznamenali 33 % nárast depresívnych symptómov vo vekovej kategórii detí a mladých ľudí do 18 rokov. Z aktuálnych štatistík za prvý polrok 2021 nám vyplynulo, že sme zaznamenali 48 % nárast kontaktov, pričom 73 % bolo s mladými ľuďmi do 30 rokov. 16% mladých ľudí sa nám zdôverilo s tým, že sa cítia osamelo, 23 % mladých ľudí vo vekovej kategórii

15 - 18 rokov kontaktovalo naše linky pomoci v akútnej samovražednej kríze a 30% mladých ľudí vo vekovej kategórii 15 - 18 rokov používa sebapoškodzovanie ako zvládaciu stratégiu. Pandemická situácia najviac zasiahla práve mladých ľudí, ktorí sú v citlivom období svojho života a s jej následkami sa budú ešte dlho vysporadúvať. Odborníci z oblasti psychológie uvádzajú, že 20% bude pri návrate do škôl a bežného spôsobu života potrebovať odbornú pomoc. Mladí ľudia hovoria o pocite osamelosti, o absencii rovesníckych vzťahov alebo o narušených vzťahoch s rovesníkmi.

Je proces aklimatizácie po návrate z domáceho prostredia opäť do školského kolektívu pre deti jednoduchý a rýchly?

Návrat do „normálneho života“ môže byť väčší problém a pre mladých ľudí náročným obdobím. Už len samotné narušenie štruktúry dňa, ponocovanie, pasívne trávenie času, môže návrat do „normálneho života“, živého kontaktu s väčšou skupinou ľudí rezultovať do úzkostných porúch, dekompenzácie a potreby rehabilitačných programov. Prechod z dištančného do prezenčného štúdia musí byť výrazne prispôbený aktuálnemu stavu prežívania a psychickému stavu, preto sa veľký dôraz kladie na adaptačné obdobie pri návrate do školského prostre-

ní a v psychickej pohode. Škola a vzdelávanie je pre deti a mladých ľudí determinujúcou vývinovou činnosťou pre daný vek. Dáva zmysel ich každodennosti a dáva zmysel ich bytiu, ale potrebujú postupný návrat, ktorý vníma ich potreby a pocity. To, že zostali v domácom prostredí a na dištančnom vzdelávaní je jeden fakt a druhý je ten, že naozaj nevieme, čo všetko za ten čas prežívali a čo sa dialo za dverami ich domovov. Mladí ľudia pociťovali tlak na ich vzdelávací výkon zo strany školy, vnímali požiadavku na rýchlu adaptáciu z dištančného na prezenčné vzdelávanie, neistoty v otázkach ďalšieho vzdelávania a rizika návratu

učiva, ktoré sa im nepodari doučiť, čo môže mať vplyv na ich ďalšie vzdelávanie a vzdelávacie výsledky a viacerí zhodnotili, že v ich školách nebola žiadna alebo iba minimálna podpora a veľmi rýchlo boli skúšaní a hodnotení.

Akým spôsobom teda vedia rodičia pomôcť deťom, ktoré sa pre dlhodobé odlúčenie od rovesníkov, kamarátov, uzavreli do seba, majú problém so socializáciou a adaptáciou do bežného – predpandemického - procesu?

Otvorený rozhovor dokáže pomôcť deťom v mnohých oblastiach. Je prirodzené, že deti môžu mať ťažkosti, ak sa po dlhšom čase

z chodenia do školy stane opäť „nový normál“. Negatívne pocity sa môžu prejavovať ako utiahnutie, ale môžu sa prejavovať aj ako agresivita alebo dokonca hyperaktivita. Preto najdôležitejšie je hlavne sa pýtať a rozprávať sa o tom, ako to v škole vyzerá. Miesto všeobecnej otázky: „Ako bolo v škole?“ sa môžeme pýtať otázky konkrétnejšie, hlbšie, ktoré nám môžu pomáhať nadviazať rozhovor. Napríklad otázky ako: Čo ťa dnes v škole potešilo? Čo ťa dnes v škole nahnevalo? Bol si počas nejakej hodiny unavený? Ako ste sa dnes v škole hrali? S kým si sa dnes v škole rozprával? Spôsobov je mnoho. Dôležité je všimnúť si chvíle, kedy sa s nami dieťa chce rozprávať a samo nadviaže rozhovor. Vtedy by sme mali počúvať, odložiť všetky povinnosti alebo si možno takýto rozhovor naplánovať na neskôr, ak sa to nedá. Hlavné je, že dieťa nadobudne pocit, že sa zaujímate, že si pre neho ten čas urobíme. Ak si na tento pocit zvykne, potom bude aj pre dieťa oveľa jednoduchšie rozprávať aj o náročných témach a negatívnych zážitkoch.

Globálne vzaté – v čom vnímate, že nás, a teda najmä mladistvých, pandémia z psychologického hľadiska najviac poznačila?

Pandémia nás určite poznačila v mnohých oblastiach. A téma návratu do školy a socializácie detí je jednou z oblastí, ktorou sa momentálne zaoberá veľké množstvo odborníkov. Je však prirodzené, ak sa nejaké ťažkosti prejavujú. Je to niečo, čo môže časom samé pominúť a nemusí pretrvávajúť. Je prirodzené, že na novú situáciu si musíme chvíľu zvykať. Hlavne pre mladšie deti môže byť jeden rok ohromne dlhá doba, keďže ich vývin sa neustále posúva dopredu a po roku sa môžu na svet pozeráť úplne inak. Preto ak pre nás bol tento rok dlhý, deťom to môže pripadať ako celá večnosť. A teda emócie ako sú strach, hnev, neistota sa môžu objaviť, ale je to prirodzená reakcia na novú situáciu. Pod správnym vedením, rozhovormi, pravdou toho, ako bude napríklad návrat medzi deti vyzeráť, im vieme poskytnúť istotu, ktorú potrebujú na to, aby si túto situáciu navigovali samé. Samozrejme, ak si všimneme, že ťažkosti u detí naďalej pretrvávajú, môžeme sa poradiť s odborníkmi, ako postupovať ďalej.

Veronika Trojanová
zdroj foto www.mamnato.sk

- ▶ 33 % nárast depresívnych symptómov detí a mladých ľudí do 18 rokov
- ▶ za prvý polrok 2021 bol 48 % nárast kontaktov na detskú linku záchran
- ▶ 73 % volaní na núdzovú linku bolo od mladých ľudí do 30 rokov
- ▶ 16 % volajúcich mladých ľudí sa cíti osamelo
- ▶ 23 % ľudí vo veku 15 - 18 rokov kontaktovalo linky pomoci v akútnej samovražednej kríze
- ▶ 30 % ľudí vo veku 15 - 18 rokov používa sebapoškodzovanie ako zvládaciu stratégiu
- ▶ 20 % mladých bude pri návrate do škôl a bežného života potrebovať odbornú pomoc

dia a naozaj nie je možné očakávať, že budú podávať rovnaký výkon ako v čase pred pandemiou. Je potrebné dať im čas, priestor a podporu, aby to dokázali zvládnuť a cítili sa úspeš-

dištančného vzdelávania v prípade 3. vlny pandémie. Popisovali zvýšenú úzkosť, stres, nervozitu, neistotu, strach, únavu, apatiu pri návrate do škôl. Popisovali aj obavu zo zameškaného

vracajú do kolektívu. Byť celý deň v prítomnosti ľudí môže byť vyčerpávajúce, náročné na pozornosť a na naše zvládacie stratégie. Je v poriadku, ak bude deťom chvíľu trvať, kým sa

celý článok nájdete
na bakurier.sk

Návrat 15-minútového cestovného lístka DPB neplánuje

(Dokončenie zo str. 1)

Tomuto argumentu rozumíme, no predsa len je DPB účastníkom debaty v prípade tak zásadných zmien. Prečo k tomuto razantnému zvyšovaniu cien došlo?

Úprava cien cestovných lístkov (CL) odzrkadľila najmä infláciu za posledných desať rokov. V prípade, ak by ostal naďalej v platnosti 15 minútový cestovný lístok, jeho cena by musela byť upravená na 90 centov, čo zodpovedá cene 30 minútového lístka. Porovnateľný cenník cestovných lístkov majú aj Košice, ktoré neponúkajú lístok s kratšou platnosťou, ako 30 minút. Navyše majú cestujúci bratislavskou MHD možnosť využiť lacnejší elektronický cestovný lístok, ktorý stojí 81 centov (základný).

15-minútový lístok ale slúžil ľuďom na kratšie vzdialenosti a bol využívaný najčastejšie...

Cestujúcim, ktorí využívajú MHD pravidelne, odporúčame, aby si zakúpili predplatný cestovný lístok (PCL), ktorého kúpa je po prepočte na deň výhodnejšia, než jednorazové cestovné lístky. Návrat 15 minútového cestovného lístka, aj vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, DPB nepredpokladá.

Jednou z kompenzácií pri zrušení 15-minútovom cestovnom lístku bolo zlacnenie ročnej žiadkej električky. Je tak?

DPB prvýkrát ponúkol ročný predplatný cestovný lístok s akciovou cenou 199 Eur ešte v septembri roku 2019. Celoročný PCL si vtedy kúpilo o 690% viac cestujúcich (18 308 ks), než v septembri roku 2018 (2 653 ks). Ročný PCL pre zóny 100+101 preto po tejto skúsenosti natrvalo zlacnel z 264,20 na 199 Eur, čo predstavuje pokles o takmer 25%. Pri zľavnených PCL cena klesla zo 132,10 Eur na 99,5 Eur. Snahou DPB je motivovať cestujúcich, aby presadli z individuálnej automo-

bilovej dopravy do MHD. Zľavnený PCL preto môžeme považovať za jeden z motivačných nástrojov.

Kedy si podľa Vás majú žiaci, respektíve ich rodičia, zakúpiť ročnú žiadku električku?

Žiakom a študentom, respektíve ich rodičom, každý rok odporúčame, aby predajné miesta navštevovali ešte pred začiatkom školského roka, kedy nie sú natoľko vyťažené.

Do redakcie sa nám hlásia nespokojní rodičia, ktorí nevedeli tieto žiadke električky zakúpiť pred 1.9.2021, pretože väčšina škôl im ešte nedala potvrdenie o navštevovaní, 1.9. bol štátny sviatok – vtedy nevybavili nič a následne už nebolo možné električku zakúpiť, pretože pracovníčky DPB jednoducho systém späťne nepustil. Ako potom tento systém funguje?

Návšteva predajných miest ešte počas prázdnin je iba v rovine odporúčania zo strany DPB. Počas posledného augustového týždňa školy spravidla vybavujú náležitosti týkajúce sa nového školského roka a žiakom či rodičom poskytujú potvrdenia o návšteve školy. Žiaci a študenti nekončiacich ročníkov však majú nárok na zľavnený 365-dňový predplatný cestovný lístok až do 30. 9. daného kalendárneho roka. Zakúpiť si ho môžu počas celého septembra. Študenti SŠ končiacich ročníkov majú nárok na zľavu do dňa záverečnej skúšky,

najneskôr však do 30. 6. daného roka. Študenti VŠ končiacich ročníkov do záverečnej skúšky, prípadne do 31. 8. daného roka.

Vami opísaný problém môže súvisieť s vydavateľom karty. Ak ide o karty ISIC, pri ktorých spravidla platnosť zľavy nastavuje škola, nie je možné zakúpiť 365-dňový PCL s trvaním do budúročného septembra, ak škola nastavila platnosť zľavy do konca augusta. Platnosť PCL by v tomto prípade bola dlhšia ako platnosť zľavy. Tento systém DPB ovplyvniť nevie.

Študenti alebo žiaci majú v takomto prípade možnosť vybaviť si bezkontaktnú čipovú kartu (BČK) DPB, na ktorú je možnosť si ročný PCL zakúpiť počas septembra, avšak musia so sebou priniesť potvrdenie o návšteve školy, ktoré je vydané pre príslušný školský rok a nie je staršie ako 30 dní.

A čo žiaci, ktorí sa k potvrdeniu o štúdiu z nejakých dôvodov nedopracovali?

Od 1.7.2021 sa pre vybrané skupiny cestujúcich zjednodušil postup na preukazovanie nároku na zľavnené cestovné. Žiaci a študenti do 18 rokov už nemusia nosiť potvrdenia o návšteve školy, na vybavenie zľavneného PCL im stačí študentský preukaz ISIC (vo fyzickej alebo elektronickej podobe). A to bez ohľadu na pôvod študenta (domáci študent alebo zahraničný študent). Žiaci sa môžu pri nároku na zľavu preukazovať aj dokladom totožnosti, zdravotným preukazom alebo iným, kde je tento údaj uvedený. Pre žiakov a študentov od 18 rokov, ktorí nedisponujú študentským preukazom ISIC, naďalej platí možnosť získania zľavy na základe písomného potvrdenia o návšteve školy, ktoré je vydané pre príslušný rok a nie je staršie ako 30 dní.

Veronika Trojanová

Právnik radí

JUDr. Branislav Záhradník

Pracujem vo firme ako vodič - zásobovač. Vedenie ma chce preradiť na inú prácu v rámci firmy, mal by som robiť skladníka. Plat by sa mi síce nezmenil, ale musel by som dochádzať ďalej od bydliska a aj práca je menej zaujímavá. Musím súhlasiť? Majú právo ma preradiť?

Pracovná zmluva musí v zmysle príslušných ustanovení Zákonníka práce obsahovať špecifikáciu podstatných náležitostí, ktoré musia byť dohodnuté medzi zamestnancom a zamestnávateľom. Ide o druh práce a jeho stručnú charakteristiku, miesto výkonu práce (obec, časť obce alebo inak určené miesto), deň nástupu do práce a mzdové podmienky, pokiaľ nie sú dohodnuté v kolektívnej zmluve. Predpokladám, že máte riadne uzatvorenú pracovnú zmluvu a v nej

dohodnutý druh práce, ktorý uvádzate a miesto jeho výkonu. Takto dohodnutý obsah pracovnej zmluvy možno podľa §54 Zákonníka práce zmeniť len vtedy, ak sa zamestnanec a zamestnávateľ dohodnú na jeho zmene. Ak dôjde k obojstrannej dohode je zamestnávateľ povinný zmenu pracovnej zmluvy vyhotoviť písomne. Zamestnávateľ však môže preradiť zamestnanca na inú prácu aj bez jeho súhlasu za podmienok, ktoré ustanovujú §55-§56 Zákonníka práce. Vykonávať prácu iného druhu alebo na inom mieste, ako boli dohodnuté v pracovnej zmluve, je zamestnanec povinný len výnimočne, a to v prípadoch, ktoré Zákonník práce explicitne vymenúva, ide najmä o zdravotné dôvody pri zamestnancovi, ktorý vzhľadom na svoj zdravotný stav dlhodobo stratil spôsobilosť naďalej vykonávať doterajšiu prácu alebo ju nesmie vykonávať pre chorobu z povolania a pod. alebo v prípade tehotnej ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacej ženy a v osobitných prípadoch pri nočnej práci. Preradenie je možné aj v prípade, ak je to nevyhnutné podľa právoplatného rozhodnutia súdu alebo iného príslušného orgánu alebo ak ide o tzv. karanténne opatrenie. Vo Vašom prípade by mohla ešte teoreticky prichádzať do úvahy apli-

kácia §55 ods. 4 Zákonníka práce, ktorý ustanovuje právo zamestnávateľa preradiť zamestnanca aj bez jeho súhlasu na čas nevyhnutnej potreby na inú prácu, ako bola dohodnutá, ak je to potrebné na odvrátenie mimoriadnej udalosti alebo na zmiernenie jej bezprostredných následkov. Z Vami uvádzanej situácie však nevidím reálnu možnosť naplnenia niektorého z dôvodov, kedy Vás zamestnávateľ môže platne preradiť na inú prácu bez Vášho súhlasu. To znamená, že zamestnávateľovi pravdepodobne zostáva len možnosť pokúsiť sa o dohodu s Vami. Zákon v tomto prípade stojí na Vašej strane a chráni Vaše záujmy. Na druhej strane je potrebné si zvážiť ďalší postup. Ak zamestnávateľovi z rôznych dôvodov bude záležať na Vašom preradení a vy nebudete súhlasiť, môže sa pokúsiť riešiť celú vec aj iným spôsobom. Najväčšou hrozbou pre Vás by mohlo byť rozhodnutie zamestnávateľa o zrušení pracovného miesta. Odporúčam preto dobre zvážiť Vašu konkrétnu situáciu, a ak je to len trochu možné, pokúsiť sa so zamestnávateľom nájsť nejakú formu kompromisu. Možno sa pri dobre vedenej komunikácii nájde obojstranne akceptovateľné riešenie.

Svoje podnety môžete posilať na adresu redakcia@bakurier.sk.

Na Mlynských nivách otvorili novú autobusovú stanicu

V Bratislave koncom septembra otvorili novú autobusovú stanicu v komplexe Nivy na Mlynských nivách. Developer HB Reavis ju ráno symbolicky odovzdal dopravcovi Slovak Lines, ktorý ju má prevádzkovať najbližších 40 rokov. Projekt komplexu Nivy, ktorý sa začal budovať v roku 2017, je okrem spomínaného medzinárodného autobusového terminálu aj kombináciou nákupného centra, tržnice a výškovej administratívnej budovy. Zelená strecha ponúkne bežeckú dráhu, zóny na cvičenie či piknik, komunitnú záhradu aj detské ihriská. Pri budove bude fungovať aj prvá automatizovaná parkovacia cykloveža v Bratislave.

(TASR, foto BSK)

Prvá parkovacia veža pre cyklistov v Bratislave.

Parkovanie v Petržalke sa definitívne mení

Aké pravidlá teda budú platiť pre nerezidentov, teda návštevníkov Petržalky?

Aj Petržalka podľa magistrátneho nariadenia upravila nové pravidlá spôsobom, že nerezidenti, teda všetci návštevníci mestskej časti bez trvalého pobytu, už za parkovanie rovnako platiť nebudú vôbec.

Bezplatne však môžu na modro vyznačených petržalských boxoch par-

ne oprávnenie parkovať na rezidentských parkovacích miestach.

Akým spôsobom si majiteľ nehnuteľnosti v Petržalke zabezpečí parkovacie státie aj pre svoje prípadné návštevy?

Petržalský parkovací systém je nastavený tak, že zvyhodňuje rezidentov s trvalým pobytom, na ktorý sú naviazané príjmy

počtu vozidiel, ktoré rezident sám vlastní a má zaregistrované v našom systéme. Pokiaľ nemá ani jedno vozidlo, má nárok na 60 hodín ročne. Rezident s jedným zaregistrovaným vozidlom má nárok na 30 návštevníckych hodín a rezident s dvomi vozidlami nemá nárok na žiadne návštevnícke hodiny.

Sú aj iné možnosti pre návštevníkov bez príbuzných rezidentov v Petržalke?

Návštevník bez príbuzného rezidenta v Petržalke má aj iné možnosti, ako môže v našej samospráve zaparkovať zadarmo. Môže stať na nevyznačených miestach, napríklad popri chodníkoch, pokiaľ dodržiava pravidlá cestnej premávky, alebo môže využiť možnosť parkovať na parkoviskách vybraných nákupných centier. Nehovoriac o už spomínanej možnosti, teda využitia bezplatného parkovania počas pracovných dní a víkendov. Stačí len použiť našu mobilnú aplikáciu URBI – Parkovanie v Petržalke.

Čo ak má jeden byt či jeden majiteľ viacero automobilov, prípadne motocyklov?

Od začiatku roka 2021 vstúpilo do platnosti v Petržalke všeobecne záväzné nariadenie o dočasnom parkovaní, v ktorom miestni poslanci schválili (okrem iného) aj redukciu vozidiel pre rezidentov. Reguláciou počtu vozidiel mestská časť reagovala na

vzájomnú kompatibilitu s celomestskou bratislavskou parkovacou politikou, ktorá by do platnosti mala vstúpiť po niekoľkých odkladoch v januári 2022. V Petržalke platí teda nasledovné:

Jeden rezident môže mať registrované maximálne dve vozidlá, z toho len jedno služobné aj na súkromné účely. Pokiaľ má rezident registrované vozidlo manžela/manželky bez trvalého pobytu v Petržalke či rodičovské vozidlo, môže mať rezident registrované len jedno vozidlo.

Na jeden byt môžu byť registrované maximálne tri vozidlá. Pokiaľ je v byte registrované vozidlo manžela/manželky bez trvalého pobytu v Petržalke či rodičovské vozidlo, môže byť na byt registrované len toto jedno vozidlo.

Čo sa stane, ak návštevník Petržalky zaparkuje na verejnom parkovacom mieste počas dňa a nemá pritom kartu návštevníka, ani iné povolenie?

Ako sme uviedli, od 1. októbra v zmysle platného nariadenia hlavného mesta už nemá mestská časť oprávnenie vyberať za parkovanie poplatky a takzvané návštevnícke karty boli tým pádom zrušené. Ich majiteľom, ktorí ich nestihli využiť, budú z našej strany vrátené peniaze. Nerezidenti a návštevníci môžu od októbra na našich „modrých“, riadne označených regulovaných parkoviskách (vodorovným aj zvislým značením) parko-

vať iba cez deň s mobilnou aplikáciou a v noci už nezaparkujú vôbec.

Ak návštevník zaparkuje na modro vyznačenom mieste a neprihlási sa cez mobilnú aplikáciu, porušuje pravidlá parkovacieho poriadku rovnako, ako by tam parkoval mimo spomínaných časov a pácha tým pádom priestupok. Naši pracovníci v spolupráci s kolegami z magistrátu a mestskou i štátnou políciou vykonávajú v teréne pravidelné denné aj nočné kontroly vozidiel skenovaním EČV vozidiel, čím vedú veľmi rýchlo hodnotiť, či dané vozidlo stojí na parkovisku legálne alebo nie. Každý, kto bude pravidlá porušovať, teda riskuje pokuty, papuče alebo odťahnutie.

A čo ľudia, ktorí v Petržalke nebývajú, ale iba pracujú. Pričom ich firma nemá súkromné parkovisko a do práce musia dochádzať automobilom. Akým spôsobom vedú na 8 hodín v Petržalke zaparkovať

tak, aby ich to nezruinovalo?

Ak ľudia bez trvalého pobytu v našej samospráve pracujú v časoch od 07:00 do 18:00, od októbra im stačí využívať bezplatné parkovanie na našich „modrých“ parkoviskách prostredníctvom našej mobilnej aplikácie URBI – Parkovanie v Petržalke. Mimo týchto časov môžu bezplatne parkovať iba na verejných či súkromných parkoviskách a cestných komunikáciách tak, aby neporušovali pravidlá cestnej premávky.

Dôležité je tiež upozorniť na to, že akonáhle kolegovia z magistrátu zavedú aj na našich Dvoroch 4 takzvaný celomestský parkovací systém, ktorý predstavili pod skratkou PAAS, v danej zóne už inde, ako na vyznačených parkovacích boxoch a súkromných pozemkoch, parkovanie možné nebude.

Veronika Trojanov
foto Petržalka

kovať iba cez pracovné dni a víkendy, presnejšie v pondelok až štvrtok od 07:00 do 18:00 a v piatok od 07:00 do nedele 18:00. Ako oprávnenie aj v tomto prípade slúži naša mobilná aplikácia URBI – Parkovanie v Petržalke. Mimo spomenutých časov, teda v nočných hodinách medzi 18:00 a 7:00 (okrem víkendovej piatkovej a sobotnej noci), však už nemajú žiad-

samospráv z takzvaných podielových daní od štátu. Vlastniť teda v Petržalke nehnuteľnosť nie je pri tomto príklade a možnosti nonstop bezplatného parkovania, postačujúce. Pokiaľ je však majiteľ nehnuteľnosti aj rezident s trvalým pobytom a chce zabezpečiť miesto pre svoje návštevy, môže im udeliť takzvané návštevnícke hodiny. Ich počet závisí od

VIP party

EXCLUSIV

VÍKENDOVÁ SHOW

PIA-SO
20:00-03:00
PREMIÉRA

MARTIN GARRIX

TIMMY TRUMPET

AFROJACK | R3HAB | ALOK

STEVE AOKI | DON DIABLO

SIGALA | MEDUZA a ďalší DJovia

NAJNOVŠIE, 1 HODINOVÉ DJ SETY

2h

REPRÍZA
NE-ŠTV
20:00-22:00

BA 101.1
94.9 | 93.3
NR 101.0 TT

2x 7h UŽITE SI ZÁBAVU S NAMI

STREAM.RADIOVIVA.SK | @RADIOVIVA.SK

Michal Noga z Mestských lesov Bratislavy: „Netopiere tu s nami žijú všade.“

O d jari až do jesene sa nám bežne stáva, že počas podvečerných či večerných prechádzok nám „čosi“ preletuje nad hlavou a vtáci to v tom čase už nie sú. Mnoho ľudí a asi najmä ženy, vtedy dostanú strach, aby im nevleteli do vlasov. A tak sme sa pracovníka Mestských lesov Bratislava **Michala Noga** spýtali, ako to s tými netopiermi hlavné mesto má.

Vraj na celom Slovensku máme takmer 30 druhov netopierov, pričom až 18 ich žije v Bratislave. To za zdá byť vysoké číslo...

Na Slovensku žije 28 druhov netopierov. Ten najmenší, večernica malá, sa zmestí do zápalkovej škatuľky. Väčšie druhy, ako netopier obyčajný, majú v rozpätí krídel i viac ako 30 cm. Osídľujú rôzne prostredie - lesy, krasové pohoria, ale pomerne veľa druhov je viazaných i na ľudské sídla. Ani Bratislava nie je výnimkou. Netopiere tu žijú s nami takmer všade. Stretneme sa s nimi v Sade Janka Kráľa, ale i na sídlisku v Petržalke či na Dlhých dieloch.

Prečo sa ku nám takto približujú?

Dôvodov, prečo si vybrali blízkosť človeka, je viac. V prvom rade v ľudských stavbách nachádzajú úkryty. Osídľujú podkrovia, ale i štrbiny v panelových domoch, vetracie otvory, ale môžeme ich nájsť napríklad i pod reklamnými bannermi. Úkryty si sami nevedia vytvoriť. Využívajú len to, čo nájdú. Preto sú pomerne prispôsobivé a niekedy ich môžeme objaviť i na pomerne prekvapivých miestach. Mest-

ské prostredie využívajú netopiere i na lov koristi. Pozorovať ich môžeme napríklad pri love v blízkosti pouličného osvetlenia, ako chytajú nočné motýle. Niektoré druhy sa špecializujú na pavúky či komáre.

Ak by sme ich chceli počas prechádzky pozorovať, tak kam by ste nám odporučili zájsť?

V Bratislave sme zistili už 20 druhov netopierov. Každý z nich má trochu iné nároky na úkryt či lovecké prostredie, ale ak by ste ich chceli pozorovať, odporúčal by som vám prechádzku za súmraku do blízkosti parkov a alejí, prípadne k vodným plochám. Niektoré druhy vyletujú krátko po západe slnka a dajú sa pozorovať pomerne ľahko. Za tmy ich vidieť len vo svetle pouličných lúčov. Ak sa vydáte na večernú prechádzku do Mestských lesov v Bratislave, netopiere celkom určite uvidíte lietať nad hladinou rybníkov. Na ich pozorovanie je už ale potrebná silná baterka. Keď ňou zasvietite, určite uvidíte netopiere vodné, ktoré tesne nad vodou chytajú hmyz. Nie sú plaché, niekedy priletia i celkom blízko.

O netopieroch kolujú rôzne fámy. Väčšinou ľudí strašia. Majú sa ich preto báť?

Ak mám byť úprimný, nečudujem sa, že netopiere nepatria medzi najpopulárnejšie živočíchy. Veľké blánité uši, vycerené zúbky a dračie krídla im nedodávajú práve najmilší výraz. Ale to je samozrejme otázka subjektívneho pohľadu. Žijú u nás druhy, ktoré sú pestrejšie sfarbené, niektoré majú krásny strieborný či dokonca zlatý melír

na srsti. Báť sa ich rozhodne netreba. Naše druhy sa krvou neživia a nedokážu sa ani zamotať do vlasov. Sú to cicavce, takže môžu prenášať besnotu, ale pokiaľ s nimi človek nemaniпуluje holými rukami, ani toto pre človeka nepredstavuje žiadne riziko.

Môže netopier napadnúť človeka, prípadne iné zviera?

Za celý čas, ktorý sa týmto živočíchom venujem, som sa osobne nestretol a ani nikde v literatúre som nenašiel zmienku o tom, že by naše druhy netopierov napadli človeka alebo iného živočícha. Ak pravda nerátame hmyz, ktorý sa stáva ich korisťou.

A naopak. Kto alebo čo ohrozuje netopiere?

Tak, ako všetky ostatné živočíchy, aj netopiere sú súčasťou potravného reťazca. Kým oni striehnu na hmyz, musia sa mať na pozore pred sovou, kunou, mačkou. Ohroziť ich môžu ale i denné dravce. Okrem

prirodzených nepriateľov tu je človek a jeho aktivity, ktoré im často spôsobujú nemalé starosti.

Našťastie tak, ako je tomu i pri iných skupinách živočíchov, i netopiere majú medzi ľuďmi priateľov a obdivovateľov, ktorí sa im snažia pomáhať a chrániť ich. Nie je nás síce tak veľa ako napríklad ornitológov - ochrancov vtáctva, ale pre väčšinu z nás sú netopiere celoživotnou záľubou.

Plus, aktuálne existuje projekt CITYNATURE, ktorý sa venuje záchrane našich netopierov...

Veľkou pomocou pre netopiere je súčasné nastavenie hospodárenia v Mestských lesoch. Ani dvadsať netopierich búdok totiž nenahradí stromy s dutinami a s dostatkom hmyzu. Veľká rozloha bezzásahovej zóny a vhodný lesný manažment u nás, poskytujú netopierom vhodné úkryty a širokú potravnú základňu. Netopierom sa ale venujeme i podrobnejšie. V spolupráci s organizá-

ciou SAOLA - ochrana prírody, sme pred vyrušovaním zabezpečili vybrané vojenské bunkre, kde netopiere zimujú. Upravujeme lesné stavby, aby boli vhodné aj pre netopiere, v hospodárskych lesoch dohľadávame a označujeme stromy s dutinami, aby nedošlo k ich výrubu. Mnohé z týchto aktivít realizujeme v rámci projektu CITYNATURE, a to aj v spolupráci s rakúskymi partnermi.

Veľmi vďačnými sú akcie pre verejnosť. Každoročne dávame možnosť záujmom zúčastniť sa výskumu netopierov. Môžu sa prísť pozrieť na odchyt netopierov alebo na ich sčítanie počas súmraku. V Mestských lesoch sme mali i výstavu venovanú týmto živočíchom. A netopiere sú jednou z najčastejších tém, ktorú si vyberajú školské kolektívy, keď k nám prídu na environmentálne programy. Dokonca, netopiere máme v Mestských lesoch i priamo nad hlavou - už pár rokov podkrovné

priestory jednej z našich budov osídľuje letná kolónia podkóvárov malých.

Skúsme dať na záver praktickú radu. Čo má spraviť človek, ktorý nájde netopiera alebo mu zaletí na balkón?

Ako sme spomenuli, netopiere často využívajú ľudské stavby ako úkryt. Preto prípady, kedy sa s ním ľudia stretnú na balkóne, verande či dokonca priamo v byte, nie sú výnimočné. Strach, ktorý takéto stretnutie môže vyvolať, je celkom pochopiteľný, ale báť sa naozaj netreba. Existuje viacero vždy ochotných ľudí, ktorí vám poradia v konkrétnej situácii. V prípade, že ide o mláďa, zraneného netopiera či netopiera v obytnom priestore, často sa to rieši výjazdom. Túto činnosť robí tiež Štátna ochrana prírody, nakoľko všetky druhy netopierov u nás, sú chránené.

Veronika Trojanová
foto MLB

Na zmenách v miestnej dani sa v tichosti pracuje

(Dokončenie zo str. 1)

Jej podobu predstaví v krátkom čase, dozvedeli sme sa, pričom bližšie informácie nám sprístupnené neboli: „Keďže rokovania stále prebiehajú, informovať o konkrétnych parametroch návrhu pova-

žujeme za predčasné.“

Reforma má byť komplexná

V súčasnosti teda nie je vôbec jasné, či prvotné návrhy exministra financií pozostávajúce na delbu miest a obcí podľa lukrativity, zostávajú stále v hre,

alebo bude daňový systém postavený na inom princípe. Odborníci sa ale už pred časom zhodli na tom, že ak má dôjsť k takto zásadným zmenám v oblasti daní, tak musí byť upravený komplexný systém všetkých daní a poplatkov, vrátane našich odvodov tak,

aby nedošlo k prehĺbeniu chudoby na Slovensku a do finančných problémov sa nedostali aj tí obyvatelia, ktorí ich v súčasnosti nemajú. „Ministerstvo financií SR zdôrazňuje, že pripravovaná reforma bude znamenať komplexnú zmenu daňovo-odvo-

dového systému v zmysle programového vyhlásenia vlády. Táto reforma má byť v prvom rade prínosom pre občanov aj firmy na Slovensku,“ ubezpečili nás dodatočným vyjadrením na ministerstve, ktorému aktuálne šéfuje bývalý premiér Igor Matovič. Návrh

reformy by mal byť verejnosti predstavovaný postupne, no či sa tak stihne do konca roka 2021, zatiaľ známe nie je.

Veronika Trojanová

Martin Nikodým: „Celý môj život sa prispôsobil včelám.“

Patrí medzi naše najznámejšie moderátorské tváre a aj keď je rodený Staromešťan, čoraz viac ho to ťahá do lona prírody. A tak sa **Martin Nikodým** pred pár rokmi začal vo voľnom čase venovať chovu včiel. Dnes sa radí medzi skúsených včelárov a čoskoro si budete môcť jeho výrobky zakúpiť dokonca aj v kamennom obchode.

Väčšinou sa nám stáva, že ak robíme rozhovor so známymi tvármi, tak ide skôr o mestských ľudí, ktorí pre pracovnú vyťaženosť nemajú priestor na starostlivosť okolo domu, záhrady, atď. No vy ste pravým opakom.

Tak ono je to asi usporiadaním si priorit. Ak vás to baví, tak si na to čas nájdete. Ja myslím, že u mňa to semienko zasial môj otec. Aj keď som sa narodil v Starom Meste, vždy sme mali záhradu na Dlhých Dieloch a svojho otca som pozoroval pri práci. Ako dieťa som sa už menej ochotne zapájal, ale semienko bolo zasadené a teraz už vzkĺčilo naplno.

Čím vás tento ekologický spôsob života naplňuje?

Mňa veľmi baví byť na vzduchu, baví ma ponárať ruky do hlíny, sadiť a pozorovať ako to rastie. V druhom pláne ma teší, keď mám na stole nejakú vlastnú zeleninu. Sme z prírody, sme jej súčasťou, oddeliť sa od nej je proti prirodzenosti.

Aktívne ste sa začali popri moderovaní venovať aj včelárstvu, čomu ste prispôbili, respektíve prispôbujete aj svoje bývanie.

Celý môj život sa do značnej miery prispôobil včelám. Je to tak, že keď som sa začal venovať včielkam, postupne sa zmenil môj pohľad na vnímanie prírody. Oveľa viac pozorujem čo, kedy a kde kvitne, na čo si včielky sadajú.

Zaujímavé je, že sa vám podarilo vypestovať si takú vlastnú oázu pokoja v hlavnom meste, ktoré zrejme ako rodený Bratislavčan nechcete opustiť.

Áno. Mne je v Bratislave

dobré. Ešte mám aj školopovinné dieťa, tak sa mi nechce tráviť zbytočne veľa času v aute. Tak po dlhom pátraní som zhruba pred 15timi rokmi objavil Devín.

Čím si vás Devín získal?

Je to magické miesto, iba pätnásť minút od centra a za chrbtom má prírodu, akú by žiadny Bratislavčan, ktorý to nepozná, neočakával. Moje včielky sú umiestnené na okraji chránenej krajinej oblasti Fialková dolina. Nemusím teda byť konfrontovaný s množstvom pesticídov, ktoré sa teraz používajú na poliach. Ja žiadne pole v dolete včiel nemám.

Aby si to možno vedel každý človek predstaviť v praxi, čo všetko u vás zahŕňa práca so včielkami?

Veru, je to oveľa viac práce, ako by človek očakával, ale mám to rád, takže to neriešim. Najmä na jar musím k úlom chodiť takmer denne. Ono to na jar ide mimoriadne rýchlo, veď medzi marcom a koncom apríla sa počet včiel v úli strojnásobí a v polovici mája ich je už 50-60 tisíc. Tomu sa musí prispôbovať priestor a ostatné veci. Je to práca so živým superorganizmom, ktorý si pre mňa navyše vždy pripraví nejaké prekvapenie.

Začali ste v malom, no momentálne už máte

viacero úľov, a tak, venujete sa včelárstvu iba pre vlastné potešenie alebo je za tým aj niečo viac?

Ono to začalo iba pre vlastné potešenie. Prvý rok som všetok med s hrdosťou a radosťou rozdal. Druhý rok sa to zopakovalo, ale objavilo sa stále viac ľudí, ktorým som med nemohol dať, lebo som ho toľko nemal. Tak som začal rozširovať chov, začali sme robiť aj iné výrobky ako balzamy na pery a sviečky a povedal som si, že toto hobby ma stojí nemalé peniaze, tak by sa mohli začať postupne vracieť.

Ako si teda od vás môže niekto cudzí kúpiť produkty?

Doteraz som predával iba osobne. Ak som mal niekde prednášku, vzal som so sebou pár medov. Zásobujem ním aj TV štáby, prípadne kto sa na mňa obrátil cez instagram, tiež som mu vyhovel. Najnovšie sa po prvýkrát objaví náš med na pultoch v obchode. V Devíne budú po rokoch konečne zasa potraviny a oslovili ma, aby sme dodávali lokálny produkt.

Ale to už znie veľkolepo. Stihate zatiaľ túto svoju záľubu skíbiť aj s prácou v televízii sám, alebo vám už musia pomáhať zamestnanci?

Zatiaľ nemám zamestnancov. Z pôvodných troch rodín je už 30, ale zatiaľ to zvládam sám. Prípadne vždy príde nejaký kamarát, alebo iný kolega včelár, aby mi pomohol. No a na

medobranie sa stretávame zväčša rodina a pomáhajú mi deti.

Keď sme už načrtli prácu... vaše meno sa v uplynulých rokoch zrejme najviac spája s reláciou Milujem Slovensko. Plánujete aj iné, nové projekty?

S Milujem Slovensko pokračujeme ďalej, lebo aj po deviatich rokoch je to stále obľúbený projekt. Pre RTVS vyrábame ešte veľmi zaujímavý Fenomén 21, kde si môžete preveriť svoje schopnosti myslieť a pre TV Markíza robím veľkú šou Tvoja tvár znie povedome. Tú aktuálne vyrábame v detskej verzii. A teším sa aj zo svojho návratu do rádia. Každú sobotu púšťam skvelú muziku '80, '90 a '00 rokov v Rádiu Expres.

Keďže ste očividne aktívny v rôznych oblastiach, tak kde sa vidíte v budúcnosti, povedzme o pár rokov?

Ja si už veľmi nerobím nejaké plány. Pravda je taká, že po tridsiatich rokoch moderovania svoju prácu ovládam a bolo by asi chybou zlomiť nad ňou palicu. Včielky sú alternatíva. Zatiaľ ich nevnímam ako zdroj príjmu, ale je fajn, že si na seba už dokážu zarobiť. Čo bude o pár rokov, si nedokážem úplne predstaviť. Viete ako to je. Ak chcete pána Boha naozaj pobaviť, povedzte mu o svojich plánoch. (smiech)

Veronika Trojanová
foto MN

Staré Mesto žiada odstrániť sochu M. Čulena

Bratislavské Staré Mesto žiada hlavné mesto, aby odstránilo sochu Mareka Čulena v nadživotnej veľkosti z parku pri Leškovej ulici pred Úradom vlády SR. Nesúhlasí s tým, aby pamätník zakladateľa komunistickej strany a zločineckej organizácie stál naďalej na verejnom priestranstve. Nepovažuje ho za pripomienku historickej doby, ale temné miesto našej pamäti. Návrh na odstránenie sochy schválili v utorok miestni poslanci. "Pomníky sú dokumenty doby, ale aj medzi nimi

existujú rozdiely. Socha 30 rokov po opustení totality nie je na mieste. Socha zakladateľa zločineckej organizácie by nemala stáť nikde, nielen niekoľko metrov od úradu vlády demokratickej krajiny," poznamenal poslanec Peter Osuský. Súhlasí s ním aj poslanec Martin Gajdoš. Je presvedčený, že pamätníky velebíace osobnosti fašistického a komunistického režimu ako nedemokratic-

kých režimov nemajú na verejných priestranstvách čo hľadať. "Mali sme sa s tým vyrovnáť hneď po roku 1989," zdôraznil. Poslanec Matej Vagač však upozornil, že v tomto prípade nesie pomník štatút vojnového hrobu a nebude jednoduché ho odstrániť len preto, lebo sa niekomu nepáči. Poukázal na zákon o vojnových hrobách. "Že sa nám to nepáči, je málo na jeho odstránenie," podotkol Vagač s tým, že na odstránenie sochy bude treba súhlas Ministerstva vnútra SR, nemôže to urobiť samo mesto ako

vlastník pomníka i parčíka. Poslanec Osuský sa nechal počuť, že nemá problém interpelovať ministra na Hodine otázok v parlamente. Marek Čulen bol jedným zo zakladateľov komunistického hnutia, oddaný boľševik. Po vojne a komunistickom prevrate v roku 1948 sa dostal do najvyšších orgánov komunistickej strany, bol poverením poľnohospodárstva SNR v 50. rokoch a nesie zodpovednosť za osudy desaťtisícov občanov-roľníkov počas násilnej kolektivizácie.

Čulenov bronzový pomník odhalili v parčíku nad Námestím slobody (vtedajšie Gottwaldovo námestie) v Bratislave v roku 1978. Sochy mal aj v Brodskom a v Senici, ale tie po roku 1989 odstránili. Už pred 15 rokmi vznikla petícia občanov, aby socha vhodná na umiestnenie do budúceho Múzea zločinov komunizmu bola z tohto priestoru odstránená, zatiaľ uložením do depozitára. Doteraz sa tak nestalo.

(TASR,
foto fcb Ľudská mierka)

Ako vhodne zvolit' bytové rastliny

Je dokázané, že izbové rastliny majú vplyv nielen na celkový dojem interiéru, ale takisto vám dokážu navodiť pozitívnu náladu. Okrem toho čistia vzduch, a preto by nemali chýbať v žiadnej domácnosti. Vhodných rastlín pre váš byt je mnoho, avšak netreba kupovať prvé ktoré zbadáte. Každý bytový priestor má vlastné podmienky, a preto je dôležité si vybrať izbové rastliny, ktorým budú vyhovovať podmienky vášho bytu a súčasne sa o ne zvládnete starať.

Podmienky sú dôležité

Najzákladnejšími faktormi, pri výbere izbovej rastlinky je veľkosť priestoru a svetelné podmienky v ňom. Ďalej si treba uvedomiť či ste skúsený pestovateľ alebo začiatočník a podľa toho zvolit' náročnosť starostlivosti o danú rastlinu. Treba však rátať aj s tým, že rozmery väčšiny rastlín neostanú ako pri kúpe na začiatku, ale budú sa viac a viac meniť. Niektoré môžu vyrásť aj do výšky niekoľkých metrov. Počítajte aj s aklimatizáciou rastliny na novom mieste. Na zmenu prostredia môže reagovať zhodením listov. Nechajte ich dva až tri týždne na danom mieste a pri správnej opatere sa rýchlo zotavia.

Umiestnenie a svetelné podmienky

Niektoré druhy izbových rastlín priam milujú denné svetlo, iným sa zas viac darí v polotieni. Preto, ak máte tmavší byt, nemôžete očakávať, že sa v ňom bude dariť svetlomilným rastlinám a naopak. Pri umiestňovaní rastliny je potrebné si uvedomiť, že pri okne je podstatne viac svetla. Podstatná je takisto veľkosť okien a na ktorú svetovú stranu sú okná orientované. Južná strana je najviac osvetľovaná, čo môže viesť k spáleniu listov. Naopak severná strana je ideálna pre tieňomilné druhy rastlín. Ak vlastnité rastlinu obľubujúcu polotieň, vhodné je umiestnenie na východnej strane. Čo sa týka západnej strany,

tam záleží na uhle dopadu slnečných lúčov, ale aj od ročného obdobia.

Vhodná teplota a vlhkosť

Netreba zabúdať, že izbové rastlinky sú rovnako živým tvorom a preto na teplo reagujú podobne ako my. Nepriaznivo na nich pôsobí výrazné kolísanie teplôt, blízkosť radiátora či prievan. Väčšina z nich zvláda teplotné rozmedzie od 17 do 25 °C. Vo všeobecnosti platí, že rastliny najlepšie znášajú vyššie teploty a zvýšenú vlhkosť vzduchu. Ideálne je preto zamedziť si prievanu a suchému vzduchu z výhrevných telies. Ak rastlina nemá dostatočný prísun vody, uzatvára prieduchy a pri súčasnom nedostatku svetla sa zastavuje rast. Spôsobov, ako kompenzovať suchý vzduch v interiéru a vytvoriť vhodnú vlhkosť pre izbové rastliny, je hneď niekoľko. Napríklad pravidelné kropenie rastlín, či umiestnenie zvlhčovača vzduchu v blízkosti rastliny.

Kvalita substrátu a správne zalievanie

Aby boli rastliny na pohľad krásne, plodiace a kvitnúce, potrebujú pravidelnú dávku živín vo forme hnojív. Substráty sú umelo namiešané zmesi, ktoré pripomínajú zeminu a slúžia k upevneniu koreňov rastlín. Pre dobré výsledky pri pestovaní rastlín odporúčame používanie kvalitných substrátov. Je to položka, na ktorej sa neoplatí šetriť. Dnes sú na trhu množstvá špecializovaných substrátov, ktoré spĺňajú predpoklady na správny rast rastlín, stačí si správne vybrať. Jedným z najdôležitejších rastových činiteľov je popri svetle voda. Rastlina nie je schopná bez vody prijímať živiny. Prevažná väčšina izbových rastlín pochádza z trópov, čo znamená, že potrebujú dostatok tepla svetla a vody. Ideálne je ich zalievať jedenkrát týždenne. Samozrejme na to majú vplyv aj podmienky v miestnosti. Ak je svetla a tepla dostatok je potrebná aj výdatná zálievka, ak však intenzita svetla klesá, musí klesať aj intenzita teploty a tým pádom treba prispôbiť zálievku. Výnimkou sú sukulenty či kaktusy, ktorým stačí zálievka tak

raz do mesiaca. Riadiť sa môžete aj jednoduchým trikom, a to vyskúšať rukou vlhkosť substrátu a podľa neho prispôbiť intenzitu zalievania. Pomôcť vám v tomto môžu aj rôzne vlhkomery, ktoré sú dostupné na trhu. Veľmi dôležité u teplomilných rastlín je takisto zalievanie vlažnou vodou, ideálne dopoludnia.

Na trhu už nájdete obrovský výber izbových rastlín. Preto vám prinášame pár typov krásnych a nenáročných interiérových rastlín, ktorým sa bude dariť aj v tých najtmavších kútoch vášho bytu, a ktoré sú vhodnými adeptmi na zútlulenie domova:

Lopatkovec

Jedna z najznámejších a najrozšírenejších izbových rastlín je práve Lopatkovec. Radíme ho medzi nenáročných kvetov a zároveň najlepšie rastliny čistiacie vzduch.

Zamiokulkas

Je charakteristický hlavne svojimi tmavozelenými a výrazne lesklými listami. Dorásť môže do výšky jedného metra.

Potosovec

Do tmavších miestností si

môžete zaobstaráť aj potosovec zlatý. Je to znova nenáročná izbová rastlina.

Aspidistra

Dobre sa jej darí v miestnosti s bežnou izbovou teplotou. Cez leto ju však môžete pestovať i vonku.

Aglaonema

Táto rastlina je charakteristická najmä svojimi peknými zelenými listami so striebřistými pruhmi či škvrkami. Razom tak skrášli a ozvláštni interiér každej izby.

Dizajnovanie rastlín v byte či dome nie je žiadna veda. Stačí si vybrať rastlinky, ktorým vyhovuje dané svetelné stanovisko a teplota a môžete začať. Kombinujte vyššie rastlinky s nižšími a vytvárajte malé zelené oázy. Kombinovaním zelených rastliniek získate upokojujúci nádych.

Mgr. Michaela Macejková,
Združenie pre lepšiu správu bytových domov.

Nový cyklomost cez rieku Morava naberá reálne kontúry

Päť mesiacov po začatí výstavby nového cyklomosta medzi slovenskou obcou Vysoká pri Morave a rakúskou obcou Marchegg je hotový násyp na slovenskej strane, ako i predpolia na obidvoch brehoch. Hlavná časť, a to osadenie ocelevej konštrukcie cez rieku Moravu, sa bude realizovať v októbri.

„Projekt vnímam mimoriadne pozitívne, pretože okrem ekologickej cyklodopravy a turizmu podporí aj cezhraničnú spoluprácu a regionálny rozvoj. Pomôže aj vytváraniu nadnárodných partnerstiev. Vďaka výrazne kratším trasám k cieľom na druhej strane rieky Morava a prostredníctvom cyklomosta sa posilní regionálna súdržnosť priľahlých obcí. Zároveň most prepojí medzinárodnú cyklotrasu železnej opony Eurovelo 13 s rakúskou cyklotrasou Kamp-Thaya-March (KTM),“ priblížil bratislavský župan Juraj Droba.

Nový cyklomost cez rieku Morava bude mať dĺžku 270 metrov a šírku 4 metre. Konštrukcia bude zavesená na oceľových pilieroch. Maximálna výška pilierov je 17 metrov a po dokončení ostane minimálna plavebná výška 7 metrov.

„Je veľmi dôležité, aby sme v dobe, keď každý sadá do auta, ponúkli pre rodiny alternatívy. Či už pôjdu pešo alebo na bicykli,“ vyhlásila počas kontrolného dňa na stavbe vicežupanka Alžbeta Ožvaldová.

Aktuálne sa realizuje ukladanie výstuže a betonáž predpolí tak na slovenskej ako aj na rakúskej strane. Hlavná oceľová konštrukcia ponad rieku Morava bude osadená v polovici mesiaca október. Predpokladaný termín ukončenia stavebných prác je v priebehu prvého polroka 2022. „K tomu, aby sa mohla začať výstavba, sme sa prepracovali za takmer desať rokov prípravných prác. Mali sme vytipovaných päť lokalít, z ktorých dve boli veľmi reálne. Pôvodne sa výstavba stretla s nevôľou na rakúskej strane, čo sa podarilo vyriešiť vďaka intenzívnej práci našich starostov. Dnes sme pár mesiacov pred ukončením stavby,“ uzavrela Barbora Lukáčová, riaditeľka odboru stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov BSK.

Projekt je financovaný z Programu spolupráce INTERREG V-A Slovenská republika – Rakúsko.

(text a foto BSK)

V letnej sezóne dovolenkári smerovali najmä na grécke ostrovy

Počas letnej sezóny 2021 privítali na letisku M.R. Štefánika 282 000 cestujúcich, čo je 3,5 krát viac ako v minulom roku. Záujem o cestovanie tak aj napriek pokračujúcej pandémie medzisezónne rástol. Stále však zostáva výrazne nižší oproti rokom pred ňou.

Ani preferencie zákazníkov sa výrazne nezmenili. No cestujúci nie vždy lietali tam, kam by za iných okolností chceli. Vyberali si miesta, kam boli obnovené letecké spojenia, a kde prevládala priaznivá pandemická situácia. „Záujem ľudí o cestovanie je po dlhšej prestávke evidentný. Čím sú opatrenia zrozumiteľnejšie a prehľadnejšie, tým viac ľudí je ochotných podstúpiť určité úkony navyše (registrácie, testy a pod.), aby mohli vycestovať. Ob-

pred pandémiou presiahlo množstvo záujemcov o cestovanie jeden milión.

Najviac dovolenkárov cestovalo v auguste

Do dovolenkových destinácií vybavilo letisko v uvedenom letnom období viac ako 850 charterových letov. Cestovné kancelárie si objednávali lety do 17 hlavných destinácií, čo je o 13 menej ako pred pandémiou. Z pohľadu mesiacov dominoval august. „V auguste, ktorý bol tento rok zatiaľ najsilnejším mesiacom z hľadiska prevádzky, sme zaznamenali viac ako 100-tisíc cestujúcich, čo bol pred pandémiou bežný objem pre silnejšie mesiace mimo

približne rovnaký záujem. V tesnom závese boli lety do bulharského Burgasu a do Larnaky na Cypre“, spresnil hovorca.

Najvýraznejšie zaostali Maroko, Tunisko či Egypt

Preferencie zákazníkov sa na základe dostupných podkladov letiska výrazne nezmenili. Skladbu destinácií však ovplyvnila ponuka zájazdov. Dolenkári teda tento rok nelietali len do destinácií, kam by za iných okolností chceli, ale na miesta, kam boli obnovené letecké spojenia a prevládala tam priaznivá pandemická situácia.

Opatrenia sa výraznejšie dotkli aj obľúbenej Antalye. V krajine začiatkom leta ešte neboli úplne uvoľnené opatrenia a viac cestujúcich sem smerovalo až počas augusta. „Keďže Antalya bola v období pred pandémiou najžiadanejšou destináciou charterových letov, je dopad na ňu aj najviac viditeľný“, uviedol hovorca letiska. Na celkovom objeme prepravených cestujúcich tak túto destináciu predbehli linky na ostrovy v Stredomorí.

Najvýraznejšie tento rok zaostávali lety do inak mimoriadne vyhľadávaného regiónu severnej

Afriky (Maroko, Tunisko, Egypt).

Nové linky majú pribúdať postupne, očakávané sú ďalšie lety do Kodane či Dubaja

Od opätovného povolenia letov nenastali podľa Hrabovského situácie, kedy by boli lety do určitých destinácií, zo dňa na deň úplne zrušené. Vplyvom sprísnenia opatrení v určitých krajinách prišlo na niektorých linkách k postupnému poklesu dopytu a následnému zníženiu frekvencie prevádzkového spojenia.

Aj ďalší vývoj situácie v letectve bude ovplyvnený zmenami v pandemických opatreniach. Spoloč-

nosť však verí, že ak sa udrží súčasný trend, môžeme očakávať postupnú obnovu ďalších liniek. „V zimnom letovom poriadku 2021 sú už teraz ohlásené nové linky do dánskej Kodane (Ryanair, 2x týždenne), na ostrov Lanzarote (Ryanair, 1x týždenne) a do Dubaja (Smartwings, 1x týždenne)“, informoval Hrabovský.

Jana Pohanková
(foto Letisko M.R.Štefánika)

Obdobie 1. jún – 15. september:

1.6. – 15.9. 2019	1 029 000 cestujúcich
1.6. – 15.9. 2020	81 000 cestujúcich
1.6. – 15.9. 2021	282 000 cestujúcich

novujúci sa dopyt potom podporuje letecké spoločnosti v tom, aby do ponuky pridávali ďalšie letecké spojenia do destinácií, kde to opatrenia umožňujú,“ uviedol pre Bratislavský kuriér hovorca letiska M.R. Štefánika, Matúš Hrabovský.

Intenzita leteckej dopravy sa síce zvýšila, no oproti roku 2019 je stále výrazne nižšia. V rovnakom období

letnej sezóny, “ vysvetľuje Hrabovský.

V pandémii „bodovali“ najmä grécke ostrovy

V tomto roku dovolenkári najčastejšie smerovali na grécke ostrovy Kréta (letisko Heraklion) a Rodos. Podľa informácií z bratislavského letiska, tradične populárne boli aj lety do tureckej Antalye. „O lety do týchto troch destinácií bol

Otvorili ďalší úsek R7

Začiatkom mesiaca otvorili 6,3 kilometrov dlhý úsek rýchlostnej cesty R7 od križovatky Bratislava, Juh po križovatku Bratislava, Nivy (Prievoz). Informoval o tom hlavný zhotoviteľ stavby D4R7 Construction.

Stavebník uviedol, že začiatok tohto úseku R7 je pokračovaním Bajkalskej ulice a je

spojený s existujúcou diaľničnou sieťou, konkrétne prostredníctvom D1 v mieste mimoúrovňovej križovatky Prievoz, ktorej vetvy budú otvorené v neskoršej etape. Potom prechádza lokalitou Malé Pálenisko, cez Malý Dunaj a vedie západným okrajom Slovnaftu do jeho juhozápadného rohu.

“Dôvod postupného otvá-

rania úsekov pramení z komplikovanejšej organizácie dopravy a vyvarovania sa dôsledkom možných dopravných zápch,“ vysvetlil stavebník. Zároveň prosí verejnosť o trpezlivosť s víkendovými otváracími procedúrami. Výsledkom pre všetkých vodičov bude podľa neho pohodlnejšie spojenie po R7 a D4 do Bratislavy.

(TASR)

Nevyhadzujte knihy - darujte ich nám
kontakt 0907 701 786

Bienále ilustrácií Bratislava 2021

Medzinárodná súťažná prehliadka originálov ilustrácií kníh pre deti Bienále ilustrácií Bratislava otvorí v tomto roku svoj 28. ročník. Uskutoční sa v dňoch **15. októbra 2021 – 9. januára 2022 v priestoroch Bratislavského hradu**. Hlavným organizátorom podujatia je BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti. Bienále sa koná pod záštitou UNESCO a Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY) s podporou Ministerstva kultúry SR. Záštitu nad BIB 2021 prevzala prezidentka SR Zuzana Čaputová. V priestoroch Bratislavského hradu bude inštalovaná výstava súťažných originálnych ilustrácií kníh pre deti a rovnako aj ostatné reprezentatívne výstavy. Na tohtoročné bienále sa prihlásilo takmer 380 ilustrátorov zo 42 krajín, ktorí zaslali vyše 2700 ilustrácií a takmer 500 kníh. Medzinárodná porota zložená z odborníkov z oblasti knižnej kultúry na každom ročníku BIB udeľuje ceny najlepším ilustrátorom – Grand Prix, 5 zlatých jabĺk, 5 plaket a čestné uznanie vydavateľstvom.

Súčasťou BIB 2021 je už tradične výstava držiteľov ceny Grand Prix BIB z predchádzajúceho ročníka a držiteľov Cien H. CH. Andersena za ilustráciu a literatúru: Hassan Mousavi z Iránu (Grand Prix BIB 2019), Albertine zo Švajčiarska (Cena H. CH. Andersena 2020 za ilustráciu) a knižné publikácie Jacqueline Woodson z USA (Cena H. CH. Andersena 2020 za literatúru). Za Slovensko predstavujeme kolekciu ilustrácií významnej slovenskej ilustrátorky Boženy Plocháňovej. Ďalšia inštalácia na západnej terase Bratislavského hradu pod názvom **TRAJA** priblíži tvorbu 3 ilustrátorov, ktorí získali neštandardne ceny BIB 2019: **Svetozár Košícký** – cena detskej poroty, **Boris Šima** – cena primátora Bratislavy, **Miroslav Cipár** – cena Poštovej banky za mimoriadny prínos do ilustračnej tvorby. Výstava **Láskavé obrázky** v galérii D. Rolla v BIBIANE je názov výstavy ilustrácií účastníkov medzinárodného BIB-UNESCO workshopu Albína Brunovského pre mladých ilustrátorov z rozvojových krajín, ktorý sa konal

v Mojmirovciach v r. 2019. Mnohé tradičné sprievodné aktivity v tomto roku boli zrušené kvôli epidemiologickej situácii (medzinárodné sympóziu, BIB-UNESCO workshop Albína Brunovského, konferencie IBBY inštitútu Bratislava prebehnú online). Súčasťou tohto unikátneho podujatia budú tvorivé dielne, besedy s tvorcami, ilustrátormi a spisovateľmi, rôzne aktivity pre najmenších, ak to umožní aktuálna situácia. V príručnej knižnici si návštevníci budú môcť zalistovať v súťažných knižných tituloch. Často sa hovorí, že ilustrácia je najdôležitejším prvkom knihy, ktorá dokáže upútať a podnietiť detskú fantáziu, ale aj vyvolať nevšedné emócie... A priznajte si, ilustrácie z detských kníh aj u nás dospelých vyvolávajú príjemné a neopakovateľné spomienky. Otvorme deťom opäť rozprávkové svety a vychutnajme si tento výnimočný sviatok detských ilustrácií. <https://www.bibiana.sk/> <https://www.bibiana.sk/sk/bienale-ilustracii-bratislava>

V 30-tych rokoch minulého storočia, kedy sa dá o Bratislave hovoriť stále ešte ako aj o nemeckom meste, o čom svedčila prítomnosť početnej nemeckej menšiny starých Prešpurákov, vydalo vydavateľstvo Samuela Steinera útlu knižôčku Karola Benyovského „Mýticky starý Prešporok“. Nie je od veci si v tejto knižke po rokoch zalistovať a prerozprávať staré príbehy.

Fontána zalúbených

Bratislavské Hlavné námestie si uchovalo do dnešných dní svoj stredoveký ráz. Jeho západnú stranu krásli štýlová fontána. Hlboká studňa na Hlavnom námestí sa spomína v mestskej účtovnej knihe už v roku 1439, ale fontána tak ako ju dnes poznáme, aj s nadpisom na sokli, bola postavená až z rozkazu kráľa Maximiliána II, prvého v Prešporku korunovaného uhorského kráľa v roku 1572. Podľa Ballusa, ktorý v roku 1823 napísal Dejiny mesta Prešporok, rozkázal Maximilián stavbu fontány aj preto, lebo v čase jeho korunovácie za kráľa uhorského vykopol v meste požiar, ktorý sa napriek blízkosti rieky Dunaj, nedarilo dlho uhasiť. Toto tvrdenie však nie je celkom presné, nakoľko Maximilián II. bol korunovaný v roku 1563, ale fontána bola postavená, ako už bolo spomínané, až v roku 1572. Táto úžasná stavba, ktorej cieľom bolo zásobovanie časti mes-

ta čerstvou pramenitou vodou, je majstrovským dielom kamenára Andreasa Luttringera z Deutsch Altenburgu v Dolnom Rakúsku. Na fontáne je stojaca, volakedy vymalovaná, figúra rytiera, je stredoveká Rolandova socha, ktorá stvárňuje samotné vedenie mesta. Fontána je majstrovské dielo renesancie a do dnešných dní predstavuje hlavnú ozdobu námestia. Aj táto fontána má samozrejme svoju ságu. Hovorí sa, že Rolandova socha sa každú silvestrovskú noc, po odbití dvanásťtej hodiny na radničnej veži, sa raz otočí okolo svojej osi. V súvislosti s

touto ságou sa hovorí, že tie milenecké pary, ktoré majú šťastie uvidieť ako sa Roland otočil, bude ich láska naplnená veľkým šťastím. Preto mnoho mladých dievčat a mladých mužov, počas silvestrovskej noci, sa vždy ponáhľalo na Hlavné námestie v nádeji uvidieť ako sa Roland otočí. Počas osláv silvestrovskej noci, pri oslave príchodu nového milénia, si primátor Ďurkovský so svojimi spolupracovníkmi dovolil malý špás, s ktorým mu pomohla moderná technika a to, že rytier Roland sa naozaj otočil. Ale či všetky mladé páry, ktorých bolo v tom čase na námestí neúrekom, postretlo v ich láske veľa šťastia, o tom záznamu niet. No my v Bratislave vieme, že naše šťastie je predovšetkým v nás.

Z nemčiny voľne prerozprával
Sven Šovčík

28. BIENÁLE ILUSTRACIÍ BRATISLAVA

Biennial of Illustrations Bratislava | Slovakia
Biennale der Illustrationen Bratislava | Slowakei
Bienal de Ilustraciones Bratislava | Eslovaquia
Biennale d'illustrations Bratislava | Slovaquie
Бьеннале иллюстраций Братислава |

BIB 2021

15. 10. 2021 – 9. 1. 2022

Bratislavský hrad, druhé poschodie
Bratislava Castle, second floor

Deti v Karlovej Vsi majú nové dopravné ihrisko

Ako prejsť bezpečne cez cestu po priechode pre chodcov, ktoré auto má kedy prednosť či ako sa správať na križovatke riadenej semaforom, aj to sa budú môcť naučiť deti na novom dopravnom ihrisku v bratislavskej Karlovej Vsi. V pondelok ho otvorili v areáli základnej školy na Karloveskej ulici 61. Dopravnú východu ponúka hravou, náučnou a praktickou formou.

"Veľmi citeľne nám chýbal priestor, kde by deti hravou formou mohli získavať návyky potrebné pre bezpečný pohyb po meste. Jedna vec je teória, ktorú aj dnes ponúkajú školy a škôlky. Ihrisko poskytuje pre dopravnú výchovu nový rozmer a ako bonus navyše aj pohyb na čerstvom vzduchu v bezpečnom prostredí," uviedla starostka Karlovej Vsi Dana Čahojová. Nové dopravné ihrisko je navrhnuté tak, aby vystihlo základné dopravné situácie, prepojenia a križova-

nia cestných komunikácií pre dopravné prostriedky i pre chodcov. Nachádza sa na ňom tiež kruhový objazd i križovatka riadená svetelnou signalizáciou. Križovatku je možné riadiť pomocou semaforov, ktoré je možné zároveň aj vypnúť a riadiť príslušníkom dopravnej polície. Nové dopravné ihrisko vybudovala samospráva na ploche pôvodného dopravného ihriska. Určené je pre deti z karloveských materských škôl, ale i pre žiakov prvého stupňa základných škôl. Otvorené však bude

aj pre verejnosť. Vstup naň bude bezplatný. Areál je doplnený lavičkami. Dopravné ihrisko podobného rozsahu sa nachádza ešte v Petržalke a vo Vrakuni. V minulosti boli detské dopravné ihriská bežnou súčasťou tzv. občianskej vybavenosti a boli navštevované deťmi z materských a základných škôl. V priebehu 90. rokov väčšina z nich zanikla alebo zmenila účel využitia.

(TASR, foto Karlova ves)

Zdravo dýchať sa dá naučiť v každom veku

Dýchanie je pre nás jedna z najprirodzenejších činností. Je to zároveň činnosť, ktorú robíme počas dňa najčastejšie a je pre nás absolútne nevyhnutná pre existenciu. Hovorí sa, že denne spravíme vyše 20 000 nádycho-
v a výdychov. Povedzme si však, koľkokrát počas dňa vnímame náš nádech a výdych. Dýchanie je činnosť, ktorej venujeme málo pozornosti, napriek tomu že ju robíme častejšie ako akúkoľvek inú činnosť. Dôvodom môže byť aj to, že o dýchaní vieme relatívne málo. Dýchanie nie je iba výmena kyslíka a oxidu uhličitého medzi našim telom a vonkajším prostredím. Dýchanie ovplyvňuje v našom tele veľmi veľa činností a funkcií. Zoberme si už len takú bránicu. Je to hlavný dýchací sval, ktorý sa nachádza v spodnej časti nášho hrudného koša. Funguje ako taký piest, ktorý pri nádychu klesá smerom nadol

a uvoľňuje v hrudníku miesto pre expanziu pľúc. Tým, že klesá nadol tlačí na vnútorné orgány a posúva ich smerom k panvovému dnu. Naopak s výdychom sa bránica uvoľňuje, stúpa smerom nahor a jeho úlohu preberá panvové dno, ktoré je v kontrakcii a posúva orgány smerom nahor. Takáto spolupráca týchto dvoch hlavných svalov by mala nastávať pri každom nádychu a výdychu. Vtedy

v brušnej dutine vzniká správny vnútrobrušný tlak, ktorý pomáha pri trávení, stimulácii čriev, pri peristaltike a vylučovaní. Zároveň aj pri stabilizácii nášho tela, keďže bránica je jed-

ným zo štyroch svalov centra tela. Okrem funkcie bránice ako nádychového svalu a stabilizačnej funkcie pre naše telo má aj prepojenie s našou nervovou sústavou. Cez bránicu prechádza najdlhší nerv nervovej sústavy (nervus vagus), ktorý je stimulovaný aj aktivitou bránice a vysielá do mozgu signály buď, že sa má telo pripraviť na stav "bojuj alebo uteč" alebo naopak do stavu "uvoľni sa a regeneruj". Naša bránica býva však často preťažená nesprávnymi dychovými stereotypmi. Súvisí to aj s tým, že sme veľmi často navyknutí na sťahovanie brucha. Tým pádom sa pri dýchaní vytvára veľký tlak na našu bránicu (a aj panvové dno). Predstavme si to ako keď máme balón naplnený vzduchom. Balón

predstavuje našu brušnú dutinu. Horná časť je naša bránica a spodná časť je naše panvové dno. Ako som spomínala, pri dýchaní vzniká vnútrobrušný tlak. Predstavme si, že tento balón stlačíme v strede, tak ako keď stiahneme brucho. Takže vytvoríme oveľa väčší tlak na bránicu a oveľa väčší tlak na panvové dno. Týmto bránicu preťažíme, bránica nemá miesto pre svoju aktivitu, stáva sa stuhnutou a neplní efektívne svoje funkcie. Zároveň častokrát vedieme nádech do hrudníka, čím preťažujeme aj svaly, ktoré by sme vôbec nemuseli, ako napríklad trapézy, tým že ťaháme pri nádychu ramená smerom nahor. Tip ako si zvedomiť dýchanie a využívať bránicu efektívne Vedomé dýchanie je také, keď vieme kam dych smerujeme a vieme ho aj ovplyvniť. Každý nádech by mal byť smerovaný do bránice, čiže do oblasti spodných šiestich rebier, tam kde sa bránica nachádza. Spodné rebrá by sa pri nádychu mali roztvoriť

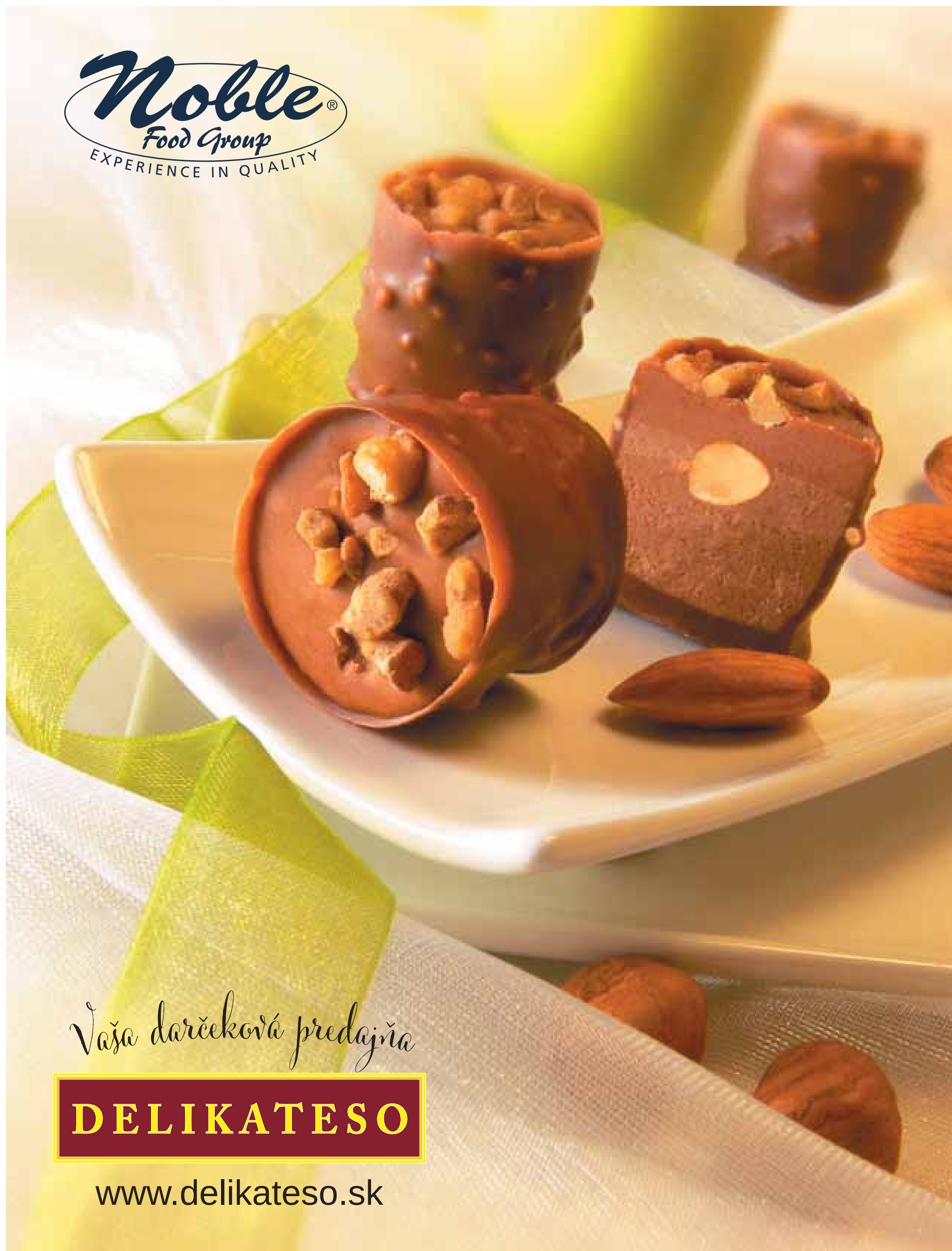
do všetkých strán. Pomôže nám keď si predstavíme, že vo vnútri tých spodných rebier máme uložený dáždňík a pri nádychu ho otvárame. S výdychom naopak ten dáždňík zatvárame, rebra sa k sebe približujú. Okrem tejto vizualizácie veľmi pomáha keď si po bokov rebier položíme dlane. Tým sa aj naša pozornosť zameria na toto miesto a my aj pri nádychu ucítíme tlak rebier do dlaní a pri výdychu uvoľnenie tlaku. Ideálne je si dýchanie do bránice trénovať na začiatku v ľahu, aby sme boli v čo najpohodlnejšej polohe.

Vedomé dýchanie učím aj na svojich hodinách jógy. Mojim cieľom je prostredníctvom cvičenia jógy upriamiť pozornosť na vedomé dýchanie a prepojiť ho so zdravým a funkčným pohybom. Viac informácií si môžete prečítať na www.katkatothova.com

text a foto
Katarína Tóthová
inštruktorka jógy

Črtá sa na lepšie časy?

abaka, Abafi, amar	zašpiní (expr.)	para, po latin.	buď poškodený	ciellil	anus, boras, elo	argón (zn.)	vediem, po česky	puzdro na mince	Isili, Laban, oak	spojenie zdani- lo si odporu- júcich slov hektár (zn.)	časti chotára (histor.)	onoba, Toi, tymol	arzén (zn.)	české mesto	ktorá	väzenský dozorca	brazílsky prozaik		EČV okresu Sabinov	glg (expr.)	hokejový tréner (Peter)	najvyšší boh Slovanov	2
vajíčková bunka (lek.)					rímsky pozdrav				bič			manilské konope						pijú					
poprav- covia					pera, po česky značka nábytku				francúz. poisťovňa žrd na voze			tnem svetová organi- zácia						tropická palma sklad					
belgické kúpele						umelecká dvojica křmny žlab				druh slona šelma			návrh, námet nie inak						americký herec surová nafta				
6																poodieraj vylučov. spojka				nápoj (kniž.) biblická hora			
plošná miera			druhá znáša- nivosť				chvost, po česky má kašeľ				privlast. zámeno konečník (lek.)						americké vačice trváca rastlina						
	atď, po angl.	aztécky boh dažďa číslovka							kryha, po česky hadie kože			kruh prvý muž (bibl.)					perifráza severské m. meno				české mužské meno	sušiť vlasov (hovor.)	
ruské ukazov. zámeno				drgal údel, sudba						osobné zámeno			rastlinné maslo ručiť					autonóm. oblasť uhorský šľachtic			ak, po angl. česká ozruta		
súčasť trice					tvoji rodičia tím, po česky					dlhá chvíľa poplietol (expr.)					exis- tovala				1 osved- čenie				
3						poradie chalcedón				naša akadémia olejnatá plodina					morský ulitník české mesto					tuzexová poukážka Tolstého román			
	5	kryštál. bridlica číta, po nem.					ibaže (nár.) vrch pri Belehrađe				lišajnik klan				sci-fi film Camerona papagáj							prejav uznania	zložka zubných pást
nevesta							milovať, po špan. líkér z ryže					ženské meno azijský štát					rímsky boh lásky	poplatok, po angl. maďar. rieka			chemická technológ. st. plos. miera		
jeden, po nem.				kýva chuch- valec					4 obidve														
krk, po angl.					kartová hra dvoj- hláska						húf tu máš			priateľ, po franc. model auta Ford					vydávam zvuk hodín ampér- závit (zn.)				
talian. sídlo						rakúsko- maďar. slávny tanečník					dub, po angl.				bodavý hmyz				korpus				
útok, po rusky						vlk z Knihy džungli					ako				jeden- krát				Aralské jazero				

Vaša darčeková predajňa

DELIKATESO

www.delikateso.sk